

nr 88
2010-04
25 kr

DISKULOGEN

med Släktforskarnytt

30-ÅRSJUBILEUM

Resa i Mellanvästern | Järnvägsarbetaren Claes

innehåll

Kort & gott	4
Resa i Mellanvästern	6
SwedGen Tour 2009	10
Våra medlemmar	15
Macspalten	16
Järnvägsarbetare under 1900-talet	18
Släkten i mobiltelefonen	27
Dis 30 år	28
Årsmötet 2010	33
Dis ekonomi 2009	40
Jubileumsmiddag	41
Ärftlighet	42
Lär dig mer om DISGEN	46
Insändare	50
Faddrar	52
Styrelsen	53
Regionföreningar	54

Tidningen publiceras efterhand även på hemsidan.
Nästa nummer kommer ut i juni. Sista dag att lämna material
till tidningen är 5 maj.

Foto: Jan Nilsson

omslagsbild

Tänk att det redan har gått 30 år sedan föreningen DIS grundades. Då, för 30 år sedan, var det framsynt att se möjligheterna att använda datorer som hjälp i släktforskningen.

80-talet präglades av introduktionen av först den svenska datorn ABC80 och ett par år senare av IBM PC som gav oss persondatorerna. Om jag minns rätt kostade ABC80 10000 kr och för att få en diskettstation, eller flexskiveenhet som det hette på den tiden, så fick man betala ytterligare 10000 kr. DIS gav ut tidningen Släkt-Forskar-Nytt som stencilerades upp. Den innehöll mycket matnyttigt för den datorintresserade släktforskaren.

Föreningen tog fram programmet DISGEN för ABC80. Datastrukturen var väl genomtänkt och används delvis än i dag. Orsaken till att man i DISGEN har flera flockar är att disketterna rymde väldigt lite data så man var tvungen att dela upp data på flera disketter. På den tiden kunde alla användare läsa programkoden, så man kan säga att man då hade Open Source. En del förbättringar skedde genom att medlemmar programmerade ny programkod.

På 90-talet befäste Microsoft och Windows sin ställning i datorvärlden. DISGEN kom i en Windows-version. Vi tog fram DISBYT för att kunna jämföra data mellan olika släktforskare. Efter en viss tvekan i början, fick internet mot slutet av 90-talet en allt större betydelse. DIS fick en hemsida och DISBYT blev sökbart på internet.

Under 00-talet har släktforskningen revolutionerats av tillgängligheten av kyrkoböckerna via nätet. Jag minns när ett litet företag från Jämtland vid ett av DIS-årsmöten presenterade möjligheten att skanna in alla mikrofilmer. Det gick ett sus genom mötesdeltagarna när kyrkoboks bilderna visades på väggen. Ur perspektivet att en statlig utredning hade kommit fram till att det skulle kosta orimligt mycket att digitalisera vårt kulturarv, så är det intressant att det i dagsläget finns tre stora aktörer på marknaden.

Diskulogens tidigare redaktör Björn Johansson har ställt samman föreningen DIS historia. Vis av erfarenheten låter jag bli att sia om utvecklingen på 10-talet, eftersom det enda man kan vara säker på är att det inte blir som man tror.

För egen del är det nu dags att lämna över ordförandeklubban. Det har varit fantastiska år, först som medlem, sedan som styrelseledamot och nu de sista åren som ordförande. Det har varit en ständig källa till glädje och inspiration, men också mycket arbete.

Jag ändrar nu fokus i mitt liv och kommer att ge mig ut på en osäker mark. Jag tar därmed en paus i mitt föreningsengagemang. Hur mycket tid det blir för släktforskning framöver är oklart, men låt oss säga att jag tar en paus. En riktig släktforskare blir dock aldrig färdig!

Olof Cronberg
Olof Cronberg
Ordförande

Diskulogen är medlemstidning för Föreningen DIS: Föreningen för datorhjälp i släktforskningen.

FÖRENINGEN

Föreningen DIS,
Gamla Linköping
582 46 Linköping
Telefon: 013-149 043
Fax: 013-149 091
dis@dis.se, www.dis.se
PG: I 40 33-5, BG: 5009-6742

Medlemsavgift: 130 kr per år.
Famijlmedlem: 65 kr per år.
EXPEDITION & FORSKARSTUGA
Hovslagaregatan 3,
Gamla Linköping
Öppet månd-fred kl 9-16.
Kansliet lunchstängt kl 12-13.
Ring gärna före besök!

KANSLISTER

Ragnhild Bergström och
Susanne Enkel.

REDAKTÖR

Anna Linder, diskulogen@dis.se
Burliden 7, 937 92 Burträsk
070-2294804

ANNONSERING

Kontakta redaktör Anna Linder.
ANSVARIG UTGIVARE
Daniel Berglund

UPPLAGA

27 000 exemplar.

UTGIVNING

4 gånger per år.

TRYCK

Sandvikens Tryckeri
ISSN 1101-3826

Stipendium från GU-fonden

1977 bildades en ungdomsförening för släktforskare – *Genealogisk Ungdom*. Föreningen blev grunden till Sveriges Släktforskarförbund. *Genealogisk Ungdom* överlät skrifter, varulager, lokaler, ja allt utom en summa pengar som i stället placerades i en fond för ungdomsverksamhet. Fondnämnden har beslutat att låta dela ut medel i form av ett stipendium som kommer att heta *Genealogisk Ungdoms stipendium*. Prissumman är 5 000 kr. Mottagare kan nomineras av vem som helst inom eller utom fondstyrelsen. *Genealogisk Ungdom* riktade sig till yngre forskare och priset bör därför landa hos en person eller verksamhet som syftar till att främja yngres forskande.

Fondnämnden hoppas att det ska bli möjligt att dela ut fondens första prissumma i samband med Släktforskar dagarna i Örebro. Välkommen med förslag på lämpliga kandidater.

Nomineringar till priset skickas senast 27/5 till:

Sveriges Släktforskarförbund

Anderstorp svägen 16

171 54 Solna

Märk kuvertet med "GU-fonden".

www.genealogi.se

Disgen på Mac?

DISGEN är skrivet i programspråket Delphi som enbart används på PC. Delphi utvecklas nu så att det ska gå att använda på Linux och Mac vilket kanske innebär att det i framtiden går att köra DISGEN på dessa system utan att behöva använda Virtual PC, Parallels, Wine, och liknande programvaror.

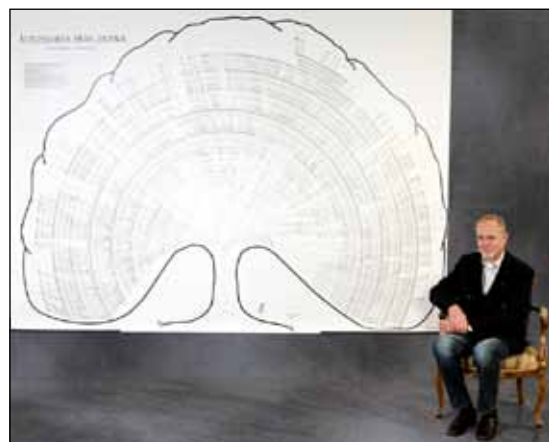
Dropbox

Datalagring online

Dropbox ger dig tillgång till funktioner för synkronisering, delning och säkerhetskopiering. För dig som har behov av att komma åt samma filer både hemma och på jobbet är detta en utmärkt applikation.

Upp till 2 Gb utrymme får du tillgång till gratis, vill du ha mer än så tillkommer en kostnad (50 Gb kostar \$9.99). Programmet fungerar både på PC, Mac, Linux och iPhone och det integreras på ett smidigt och diskret sätt i operativsystemet

www.dropbox.com/

Världens största släktträd?

Den frågan ställer sig Kent Svenungsson med sitt ofantligt stora släktträd.

www.gen.svenungsson.net/index.html

Alternativ programvara

Det här är sidan för dig som är ute efter ett alternativt program. Skriv in vilket program du tänkt dig så listar sidan upp bra alternativ för dig. Bra filter på t.ex. PC, Mac, Linux och Open Source gör det lätt att hitta bra och realistiska alternativ.

<http://alternativeto.net/desktop>

Spela Office

Spelet Ribbon Hero är ett tillägg till Microsoft Office 2007/2010 och kan laddas hem gratis från utvecklarnas hemsida. I spelet samlar du poäng genom att använda och lära dig programmen (word, excel, powerpoint o.s.v.). Genom att t.ex. fetmarkera ett ord får du någon poäng. Desto mer avancerade funktioner du använder, desto mer poäng får du.

Ribbon Hero håller även koll på de funktioner du oftast använder. I spelläget "Challenge" rekommenderar spelet dig att testa funktioner som du inte brukar använda, men som förhoppningsvis hjälper dig att nyttja programmet ännu bättre.

Poängen kan även publiceras per automatik på Facebook, så att du kan jämföra dig med dina vänner och inspireras att bli ännu bättre.

Detta är inget fartfylt spel, men för den som vill förbättra sina kunskaper i Office-programmen kan det vara ett bra hjälpmedel.

www.officelabs.com/ribbonhero

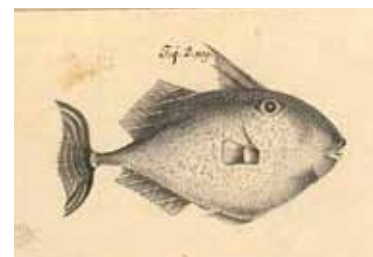

Digitaliserat arkivmaterial från Ostindiska kompaniet

Göteborgs Universitetsbibliotek har gjort sitt arkivmaterial rörande Svenska Ostindiska Compagniet tillgängligt via webben. Göteborgs universitetsbiblioteks arkiv från kompaniet är det största som finns bevarat samlat i Sverige. Det är på över 10 000 sidor, 1,5 hyllmeter.

Då intresset för Ostindiska kompaniet idag är mycket stort har man valt att digitalisera det för att undvika onödigt slitage och för att göra det mer lättillgängligt.

www.ub.gu.se/samlingar/handskrift/ostindie/

Svensk-pommersk kulturskatt

Karl XI skickade ut svenska lantmätare att mäta upp svenska Pommern. Resultatet blev Matrikelkartan der Schwedischen Landesaufnahme von Vorpommern 1692–1709. Den innehåller kartor och Ortsbeskrivningar för mer än 1500 orter på svenska. Dessa finns nu digitaliserade och tillgängliga på Greifswalds universitets hemsida.

<http://greif.uni-greifswald.de/geogreif/?cat=2>

Minnesotas folkräkning

I dagarna har ett nytt samarbete mellan föreningen EmiWeb i Karlstad och Minnesota Historical Society i Minneapolis formaliserats. Samarbetet innebär att organisationerna samkör sina webbaserade databaser via avancerade tekniska lösningar. För användaren blir nära 6 miljoner poster från Minnesota stats folkräkningar tillgängliga i EmiWeb.

www.emiweb.se

Kungliga snedsteg

I maj 2010 har en allvarsam dokumentär komedi av Oscar Hedin (*Det svider i hjärtat, Sämre än djur*) premiär. Under fem års tid har han samlat historier om oäkta kungaättlingar för att se om ryktena är sanna.

www.blattblod.com

amerikaresa i **MELLANVÄSTERN**

Min fru och jag skulle göra en resa till Minnesota, en plats vi tidigare besökt helt kort på 1960-talet. Vi minns ännu de polkatoner som strömmade ut från en källarlokal i centrala Minneapolis, där man dansade svensk gammaldans!

Denna gång tänkte vi ta ut svängarna till angränsande stater såsom Iowa, Illinois och även Indiana. Slakten skulle inte behöva gå miste om oss!

Eftersom vi var väl medvetna om att Iowa ligger på ungefär samma breddgrad som Rom, var vi inte rädda för att

sätta avresedagen till den 18 april 2008. Dessutom hade vi båda erfarenhet av två vårar i Mellanvästern när vi arbetade där som "green-card-holders" på 60-talet. Vi mindes en värmande vårsol över spirande majsåkrar!

Tyvärr visade det sig att våren 2008 avvek rejält från normalvåren i dessa trakter. Vi hade lyckats pricka in den kallaste våren i mannaminne! Isarna låg fortfarande på småsjöarna i Minnesota, men det hämmade inte våra planer.

Ankomst

Vi ankom ganska sent på kvällen till flygplatsen i Minneapolis, Minnesota. Inresekontrollen var som förväntat noggrann. En "9 - 11" skärpning märktes av! Vi blev korrekt bemötta. Men man

får vara beredd på en hel del frågor i samband med ett USA-besök. Vi hann faktiskt lägga märke till att amerikanska medborgare fick fler frågor än vi turister. T.ex.: Vilka länder har ni besökt? Vad har ni handlat där? Hur mycket kostade varorna? Är de avsedda som gåva?

Flygplatsen i Minneapolis gav ett fräscht intryck och hade nyligen byggts ut. Det visade sig att terminalbyggnaden *Hubert Humphrey*, dit vi anlänt, låg ganska långt från Charles Lindberghsterminalen där skulle vi hämta vår hyrbil. Som väl var kunde vi använda oss av en nyanlagd spårväg, som snabbt och utan avgift tog oss till den reserverade hyrbilen.

Med tanken full av billig, amerikansk bensin, till hälften av det svenska priset,

styrde vi ut i den relativt lugna nattrafiken och nådde snart vårt motell och en hägrande, försenad nattsömn!

Körning och övernattning i USA

I anslutning till detta kan det vara på sin plats med ett par rekommendationer. Ta gärna med er ett internationellt körkort, d.v.s. översättningen till ett flertal språk som Motormännen tillhandahåller mot avgift. Det är inte ett formellt krav men underlättar definitivt när man hyr bil eller kontrolleras på vägarna av polis.

Var inte rädda för att anlita de billiga motell-kedjorna, som t.ex. *Motel 6* eller *Super 8*. Motellägarna verkar ha höga krav på sig när det gäller säkerhet och service. Lever de inte upp till en förväntad nivå blir de uteslutna ur kedjorna och får ta ner skylten.

Första dagen

När vi drog gardinerna åt sidan möttes vi av en välkänd skylt i blått och gult, IKEA, beläget kanske 600 m bort från motellet. IKEA får väl ses som en sentida svensk invandrare, som lyckats bra på amerikansk mark!

I vår närhet fanns också USA:s största varuhus med en inbyggd nöjespark – ett Liseberg i miniatyr – *Mall of America*.

I Minneapolis bör man som svensk besöka *American Swedish Institute* (2600 Park Avenue), där Selma Lagerlöf – som staty – håller ett vakande öga på besökarna i trädgården. Byggnaden kallades ursprungligen *Turnblad's Castle*. Den byggdes i början av 1900-talet som bostad åt utgivaren av tidningen *Svensk Amerikaniska Posten* Swan Turnblad och hans fru Christina.

Resa norrut

Efter *the Twin Cities*, St Paul & Minneapolis, fortsatte vår färd öster- och norrut. I Stillwater vid St Croix River dröjde vi oss kvar bland ett stort antal intervjuande hjulångare som förde tankarna till

New Orleans samt till Mark Twain och hans Tom Sawyers äventyr. Som svensk i Stillwater kommer man förstås ännu närmare Wilhelm Moberg och hans inlevelsefulla skildringar om utvandrarerna. Till denna Minnesotas inkörsport anlände också de flesta svenskar och skandinaver med just hjulångare.

Från Stillwater fortsatte vi norrut till Scandia, där man ställt ut stora, olikfärgade dalahästar på många platser. Strax söder om Scandia ligger Hay Lake. Hit anlände de tre första svenskarna 1850 och byggde sig en min-

dre timmerstuga. Därför passar det bra att ett svenskt museum, Gammelgården, finns just i Scandia. Vi njöt

av den rofyllda platsen och värmdes av vårsolen. Den lokala affären hade mycket goda donuts!

Lindstrom

Vår hyrda Chrysler tog oss sedan ett stycke norrut. Via Taylor Falls, känt bl.a. för sina antikaffärer, nådde vi den mer omskrivna svenskstaden Lindstrom. Bland det första man lägger märke till där är stadens vattentorn, utformat och målat som en kaffepanna. Utefter huvudgatan träffade vi också på Karl-Oskar och Kristina, en kopia av den staty som finns i Karlshamn. Vid sidan om statyn i Lindstrom ligger en över-skeppad smålandssten.

Strax intill, på *Swedish Inn*, åt vi lunch och fann ut att man varje år firar en Karl-Oskar-dag. Då väljer man bl.a. inte en Miss Kristina, utan originellt nog en Miss Karl-Oskar!

Vi tog en titt på ett nyuppfört minnesmärke över alla de Lindstroms-bor som stupade i första och andra världskriget. Inte oväntat rörde det sig om svenska eller skandinaviska namn till större delen.

En ortsbo i 80-årsåldern befann sig samtidigt med oss vid monumentet. Det

visade sig att hans farfar kom från Linköping. Mannen nämnde att när han gick i skolan så pratade de flesta ungdomar i Lindstrom svenska på fritiden. Än idag hade han inga problem att förstå eller prata svenska, trots att han aldrig varit i Sverige!

Duluth

Vår nästa anhalt blev den speciella hamnstaden vid Lake Superior, Duluth, efter några timmars körning norrut. Därifrån skeppas fortfarande järnmalm från

» *Då väljer man bl.a. inte en Miss Kristina, utan originellt nog en Miss Karl-Oskar!* «

norra Minnesota till järnverken öster om Chicago. Malmbåtarna är specialdesig-nade, långa och smala, bl.a. för att kunna passera genom den hundraåriga kanalen i Duluth. Stadens västra sida ligger på en hög ås. Därifrån har man en betagande utsikt över de centrala delarna, kanal- och hamnområdet, Lake Superior samt nordvästra Wisconsin.

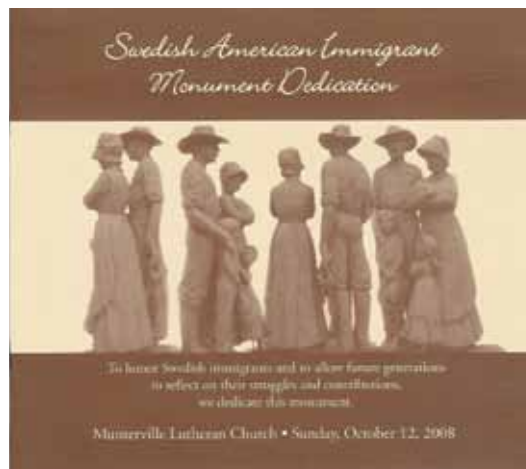
Färden dit upp och åter ger en San Francisco-känsla, branta gator med lo-gerade tvärgator - nästan som att köra i en stor trappa!

Planerna på ett kortare besök i Kanada, via International Falls, fick vi ställa in p.g.a. tidsbrist. Det är lätt att glömma de stora avstånden i USA.

Från Duluth åkte vi först västerut. Under ganska många mil passerade vi sankta områden där de boende tydligen försörjde sig på att skörda vildris!

Senare, när vi åkt söderut en tid, stannade vi till vid atlantflygaren Charles Lindberghs hus. Lindbergh var under många år den mest omskrivna svenskättlingen i världen. Först p.g.a. den framgångsrika ensamflygningen över Atlanten, sedan i och med kidnappningen av hans son, ett drama som många följde via media.

Ett häfte om skulpturen i Munterville, Iowa.

➔ Utöver vildriset gjorde vi en annan botanisk observation under vår vårliga Minnesota-rundtur. Knoppande björkar fick inte den rödbruna färg som vi är vana att se här hemma på våren. Den amerikanska björkskogen stod i stället som i en dimma eftersom kronorna blev ljusgrå före lövsprickningen, nästan som en aspskog!

Iowa

Efter Minnesota var det dags att söka sig till släkten på Iowas landsbygd. Vi kom i rätt tid för vårprimörer som grön sparris och murklor. Ett exotiskt inslag var de svarta kalkongamarna, med röda huvuden, som nyss anlänt söderifrån och ständigt patrullerade bäckravinerna på jakt efter något ätbart.

Tornados hör till våren på prärien och man måste hålla sig uppdaterad via TV och radio. Ett par "twisters" passerade ganska nära oss!

Tillsammans med de närmaste släktingarna besökte vi mera avlägsna sådana, i universitetsstaden Valparaiso, *Valpo*, Indiana. En mycket trevlig stad som hade drabbats av motgång. De styrande hade nyligen byggt stadens första rondell! Det stora samtalsämnet var vilka vägar man kunde åka för att undvika den. Som många andra amerikaner kände de sig helt trygga med det beprövade alternativet fyrvägsstopp!

Amish

Eftersom Amish-folket äger stora landområden i Indiana besökte vi också en av

deras huvudorter, Shipshewana. Trots sitt enkla 1800-talsleverne försummar de inte att skaffa sig inkomster via turismen. Nybyggda centran med affärer och restauranger skvallrade om detta.

Elaka tungor gör gällande att de flesta Amish-männen har en mobiltelefon i fickan. Frågan är då var batterierna laddas? De lär ju inte ha el i hemmen.

Shipshewana med omgivningar var väl värt besöket. Intressant att se de olika typerna av överbyggda hästvagnar, s.k. "buggies" i särskilda körfält utefter vägarna, och vårbruket med tre kraftiga hästar i bredd ute på åkrarna. En syn man inte glömmer är parkeringsplatsen utanför den lokala affären. Där stod ett tiotal ekipage snedparkerade, och hästarna var bundna vid en lång, horisontell stång!

Minnesmärke

Före vår resa hade vi på distans engagerat oss i ett angeläget projekt i södra Iowa. I den lilla staden Munterville hade man tillsatt en kommission för att få fram ca \$ 150 000 till ett minnesmärke över den svenska invandringen till Iowa. Under 1800-talet var svenskarna den näst största invandrargruppen, efter tyskarerna. Trots det fanns i Iowa inget egentligt minnesmärke för att uppmärksamma de svenska pionjärerna och vad de betytt för delstaten.

Vi kontaktade Barbro Oshers Pro Suecia Foundation i San Francisco och presenterade ärendet. Svaret blev positivt och efter en formell ansökan från

kommissionen skänkte Barbro Oshers Foundation de 80 000 kr som då fattades projektet. Det resulterade i att det planerade monumentet kunde avtäckas och invigas den 12 okt 2008. Tyvärr kunde vi inte själva närvara vid invigningen trots inbjudan. Min frus syster och svåger som bor i Iowa var dock på plats och dokumenterade hela invigningen. Nu står alltså en svensk immigrantfamilj från 1850-talet på en plats som kyrkan skänkt för ändamålet. Har Ni vägarna förbi så stanna gärna till! Det blev ett fint minnesmärke i brons! En plats för eftertanke och hedrande av alla pionjärer, bland dem svensken Munter, som lämnat sitt namn till den lilla staden Munterville, söder om Oskaloosa alldeles norr om highway 34.

Gör slag i saken och förverkliga Era eventuella planer på en amerikaresa, gärna till platser ett stycke från New York. Shopping är relativt billigt för oss skandinaver. Kläder och skor är t.ex. mycket prisvärt. Köp en extra resväska för ändamålet innan hemresan! Ni fyller den lätt! 🍷

Litteratur:

- Touring Swedish America – Where to go and what to see.
- Författare: Alan H Winquist och hustru Jessica.
- Utgiven av: Minnesota Historical Society Press.
- 392 sidor med index. Täcker hela USA.

Den avbildade emigrantfamiljen i Munterville.

DEDICATED TO THE
GLORY OF GOD
AND IN MEMORY OF
RAYMOND C. NOREN

Glasmålningen till minne av Raymond C. R. Noren, inne i entrén till kyrkan Gloria Dei i Providence, Rhode Island

SwedGenTour 2009

Under vår resa i oktober 2009 besökte vi tre svenska kyrkor, två i Rhode Island och en i Connecticut. Här följer en närmare beskrivning av församlingarna och dess kyrkor.

KYRKAN LIGGER MITT i centrum av Providence i Rhode Island och är i jugendstil. Byggnaden, som är magnifik, vittnar om det var svenskar som byggde den och den kostar idag en hel del att underhålla. Tyvärr finns ingen präst på plats när vi är där, som kan berätta om kyrkan och dess verksamhet.

Själva kyrkan finns en trappa upp och glasdörrarna in till kyrksalen pryds av ett järnornamentet donerat av herr och fru Alfred Juhlin. Målningarna i ornamentet föreställer Olaus Petri, Martin Luther, Heliga Birgitta, St Eric, St Botvid och St Ansgarius. En stor glasmålning utanför kyrksalen är tillägnad Guds ära och till minne av Raymond C. R. Noren.

Gloria Dei

Heliga Birgitta i en av glasdörrarna till kyrkan Gloria Dei i Providence, Rhode Island.

➔ I CRANSTON, RHODE ISLAND får vi träffa prästen Dennis D. Kiesling och besöka Bethany Evangelical Lutheran Church. Vi har först besökt deras kyrkogård som ligger inhägnad och låst en bit därifrån. Den första kyrkbyggnaden var gjord i trä och fanns belägen i en annan del av staden. Idag är den gjord av tegel och bakom altaret sitter altartavlan som är gjord i Sverige och som har flyttats med från den gamla, svenska kyrkan.

I kyrkan sitter också ett porträtt av Pastor Carl B. Sandberg och hans fru. På väggen ovanför finns en minnesplakett, som har inristningen Sandberg Memorial Chapel, gjord 1979.

Dennis är kyrkans första präst som inte är svensk, han kommer från Tyskland. Församlingsmedlemmarna har alla svensk härkomst och ibland känner han sig lite vilsen när de talar svenska och har sina svenska traditioner men han stortrivs. Damernas kyrkokör är mycket aktiv och ordnar många trevliga arrangemang och för de svenska och skandinaviska traditionerna vidare.

Bethany Evangelical Lutheran Church

Year	Month	Day	Time	Location	Notes
1881					1881 94
1882					" 12
1883					1883 168
1884					1884 13
1885					" 14
1886					" 15
1887					" 16
1888					" 17
1889					" 18
1890					" 19
1891					" 20
1892					" 21
1893					" 22
1894					" 23
1895					" 24
1896					" 25
1897					" 26
1898					" 27
1899					" 28
1900					" 29
1901					" 30
1902					" 31
1903					" 32
1904					" 33
1905					" 34
1906					" 35
1907					" 36
1908					" 37
1909					" 38
1910					" 39
1911					" 40
1912					" 41
1913					" 42
1914					" 43
1915					" 44
1916					" 45
1917					" 46
1918					" 47
1919					" 48
1920					" 49
1921					" 50
1922					" 51
1923					" 52
1924					" 53
1925					" 54
1926					" 55
1927					" 56
1928					" 57
1929					" 58
1930					" 59
1931					" 60
1932					" 61
1933					" 62
1934					" 63
1935					" 64
1936					" 65
1937					" 66
1938					" 67
1939					" 68
1940					" 69
1941					" 70
1942					" 71
1943					" 72
1944					" 73
1945					" 74
1946					" 75
1947					" 76
1948					" 77
1949					" 78
1950					" 79
1951					" 80
1952					" 81
1953					" 82
1954					" 83
1955					" 84
1956					" 85
1957					" 86
1958					" 87
1959					" 88
1960					" 89
1961					" 90
1962					" 91
1963					" 92
1964					" 93
1965					" 94
1966					" 95
1967					" 96
1968					" 97
1969					" 98
1970					" 99
1971					" 100
1972					" 101
1973					" 102
1974					" 103
1975					" 104
1976					" 105
1977					" 106
1978					" 107
1979					" 108
1980					" 109
1981					" 110
1982					" 111
1983					" 112
1984					" 113
1985					" 114
1986					" 115
1987					" 116
1988					" 117
1989					" 118
1990					" 119
1991					" 120
1992					" 121
1993					" 122
1994					" 123
1995					" 124
1996					" 125
1997					" 126
1998					" 127
1999					" 128
2000					" 129
2001					" 130
2002					" 131
2003					" 132
2004					" 133
2005					" 134
2006					" 135
2007					" 136
2008					" 137
2009					" 138
2010					" 139
2011					" 140
2012					" 141
2013					" 142
2014					" 143
2015					" 144
2016					" 145
2017					" 146
2018					" 147
2019					" 148
2020					" 149
2021					" 150
2022					" 151
2023					" 152
2024					" 153
2025					" 154
2026					" 155
2027					" 156
2028					" 157
2029					" 158
2030					" 159
2031					" 160
2032					" 161
2033					" 162
2034					" 163
2035					" 164
2036					" 165
2037					" 166
2038					" 167
2039					" 168
2040					" 169
2041					" 170
2042					" 171
2043					" 172
2044					" 173
2045					" 174
2046					" 175
2047					" 176
2048					" 177
2049					" 178
2050					" 179
2051					" 180
2052					" 181
2053					" 182
2054					" 183
2055					" 184
2056					" 185
2057					" 186
2058					" 187
2059					" 188
2060					" 189
2061					" 190
2062					" 191
2063					" 192
2064					" 193
2065					" 194
2066					" 195
2067					" 196
2068					" 197
2069					" 198
2070					" 199
2071					" 200
2072					" 201
2073					" 202
2074					" 203
2075					" 204
2076					" 205
2077					" 206
2078					" 207
2079					" 208
2080					" 209
2081					" 210
2082					" 211
2083					" 212
2084					" 213
2085					" 214
2086					" 215
2087					" 216
2088					" 217
2089					" 218
2090					" 219
2091					" 220
2092					" 221
2093					" 222
2094					" 223
2095					" 224
2096					" 225
2097					" 226
2098					" 227
2099					" 228
2100					" 229
2101					" 230
2102					" 231
2103					" 232
2104					" 233
2105					" 234
2106					" 235
2107					" 236
2108					" 237
2109					" 238
2110					" 239
2111					" 240
2112					" 241
2113					" 242
2114					" 243
2115					" 244
2116					" 245
2117					" 246
2118					" 247
2119					" 248
2120					" 249
2121					" 250
2122					" 251
2123					" 252
2124					" 253
2125					" 254
2126					" 255
2127					" 256
2128					" 257
2129					" 258
2130					" 259
2131					" 260
2132					" 261
2133					" 262
2134					" 263
2135					" 264
2136					" 265
2137					" 266
2138					" 267
2139					" 268
2140					" 269
2141					" 270
2142					" 271
2143					" 272
2144					" 273
2145					" 274
2146					" 275
2147					" 276
2148					" 277
2149					" 278
2150					" 279
2151					" 280
2152					" 281
2153					" 282
2154					" 283
2155					" 284
2156					" 285
2157					" 286
2158					" 287
2159					" 288
2160					" 289
2161					" 290
2162					" 291
2163					" 292
2164					" 293
2165					" 294
2166					" 295
2167					" 296
2168					" 297
2169					" 298
2170					" 299
2171					" 300
2172					" 301
2173					" 302
2174					" 303
2175					" 304
2176					" 305
2177					" 306
2178					" 307
2179					" 308
2180					" 309
2181					" 310
2182					" 311
2183					" 312
2184					" 313
2185					" 314
2186					" 315
2187					" 316
2188					" 317
2189					" 318
2190					" 319
2191					" 320
2192					" 321
2193					" 322
2194					" 323
2195					" 324
2196					" 325
2197					" 326
2198					" 327
2199					" 328
2200					" 329
2201					" 330
2202					" 331
2203					" 332
2204					" 333
2205					" 334
2206					" 335
2207					" 3

13

HELÅR

1 395:-

Beställ på www.genline.se

Släktforskning + Hembygdsforskning = Genline

I nya versionen av Genline FamilyFinder hittar du gröna Bygdebandssymboler i sökfönstret. De visas för de sidor som är indexerade på platsnivå och där en matchning finns med en plats i Bygdeband. När du klickar på en Bygdebandssymbol öppnas en webbläsare och du förflyttar dig direkt från platsen i kyrkboken till samma plats i Bygdebandsdelen av Familjeband! Där hittar du bilder och kompletterande information om platsen. Platsinformationen läggs in av hembygdsföreningar och i de fall de ännu inte lagt in någon information ser du istället platsens position på en karta. Den inlagda informationen ökar i takt med att hembygdsföreningarna digitaliserar sina arkiv. I dagsläget arbetar fler än 200 hembygdsföreningar med att lägga in material!

Som medlem i DIS betalar du endast 1 395 kr för ett helårsabonnemang på de digitala kyrkböckerna i Genlines bildarkiv. Du sparar 600 kr! (Ord. pris 1 995 kr). **Beställning gör du på www.genline.se**

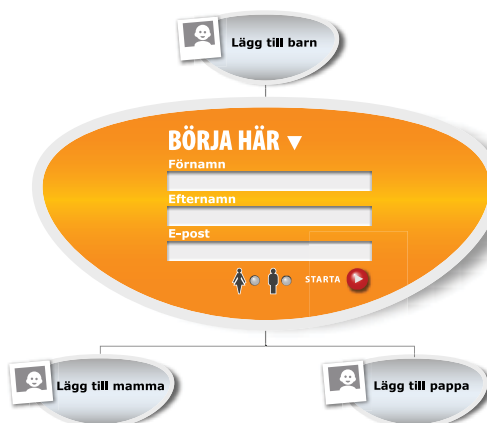

GENLINE.SE

Upptäck Familjeband och Bygdeband!

Prova Familjeband - www.familjeband.se - ett gratis web-baserat släktforskningsprogram och en gratis mötesplats på Internet för dig som är intresserad av familj, släkt och bygd. På Familjeband kan du bland annat bygga ditt eget släktträd och skapa digitala fotoalbum. Med hjälp av GEDCOM-importen kan du importera den släktforskning du redan gjort.

Som en del i Familjeband finns tjänsten Bygdeband med material som hembygdsföreningar tillhörande Sveriges Hembygdsförbund har digitaliserat. Just nu arbetar fler än 200 hembygdsföreningar med att publicera sitt material.

FAMILJEBAND.SE

BYGDEBAND

Lars-Erik Olsson
medlem 1842

Rose-Marie Lindegren
medlem 31456

Frågor

Vilket släktforskningsprogram använder du? Vilka är de bästa programfunktionerna?

Jag använder DISGEN (sedan version 6) för att samla och bearbeta alla släktuppgifter, och Min Släkts webb-publicering eftersom den ger mer åskådliga webbsidor.

De bästa funktionerna i DISGEN är ihopkoppling av personer, överskådligheten, utskrift av stam-/antavlor och sökning av släktskap.

Jag använder DISGEN sedan 2005.

Vilka andra fritidsintressen har du? Rekommendera några favoriter inom TV och film? Vilken är din favoritmat och vilka resmål är intressanta?

Mina fritidsintressen är många men resor, naturupplevelser och datorn står högt i kurs.

Efter att ha bott, arbetat och rest i Vietnam så älskar jag den vietnamesiska maten, därefter kommer tacos, kebab och hemlagat.

Jag lyssnar på all sorts musik, ofta beroende på humör. TV-serier jag gärna följer är Dexter, Lost, Chuck och My name is Earl...

Mina fritidsintressen är, förutom släktforskning, att lösa korsord, läsa, promenera och syssla med trädgårdsarbete.

TV-program som jag gillar är Körslaget och brittiska deckare.

Var i Sverige finns din släkt? Har du andra intressanta släktforskningsresultat att berätta för oss? Har du kört fast eller har något annat problem med någon släktgren?

Min forskning på min fars sida rör främst östra Värmland, Dalarna och Örebro län. På min mors sida, Danmark och Tyskland.

Jag har bl.a. Christer Sjögren, Stefan Borsch, Björn Skifs, Monica Zetterlund, John Ericson, Svennis, Buzz Aldrin, Dan Andersson, Ingemar Stenmark m.fl. som kända släktingar.

De flesta av mina förfäder härstammar från de invandrande skogsfinnarna som befolkade ovan nämnda län på 1500- och 1600-talet.

Just nu försöker jag hitta mer uppgifter om de äldre förfäderna för att säkerställa släktskapen.

Min mor kommer från en by som heter Spöland, ca 3 mil utanför Umeå. Byn grundades i mitten av 1500-talet av tre personer, varav den ene är en anfader. I 500 år har det bott släktingar i byn.

En anfader på min fars sida byggde det första huset i byn Flötningen utanför Idre. En kusin till August Strindberg gifte in sig i min fars släkt.

Det jag tänker på börja nu är om König Rönberg, från Spöland. Han var med i kriget i Poltava och blev tillfångatagen och förd till Sibirien. Hemma trodde de att han blivit dödad, men ca 1725 kom han helskinnad hem igen.

Lars-Erik Olsson, 46 år, bor i Umeå. Han arbetar som elektronikmontör. Lars-Erik har släktforskat i 21 år och varit medlem i Dis sedan 2004 (övertagit sin faders medlemsnummer).

Rose-Marie Lindegren, 57 år, bor i Kungsängen. Hon arbetar inom Försvaret som handläggare på Livgardet. Rose-Marie har släktforskat i 7 år och varit medlem i Dis sedan 2003.

iPhoto

HELGE OLSSON

helge@dis-syd.se

<http://kulturenanderslov.se/helge/>

Annorlunda släktböcker

Tidigare i denna spalt har vi visat hur man gör en egen släktbok med hjälp av Reunion och Word. Denna gång berättar Eva Mörck hur man gör släktböcker med hjälp av Reunion och Mac-programmet iPhoto som finns i alla Macar med system OSX10.

Som Macfadder upplever man stimerande spänning och variation. Ena dagen har Arne i Svedala problem med att öppna Reunion-rapporter, efter en biltur på 22 km tur och retur är problemet löst. Nästa dag kommer ett e-post från Torkel i Amerika, som har ett mer komplicerat problem.

Jag har ett släktträd som min pappa skapade på en gammal Macintosh med DISGEN-version 3.5 som jag skulle vilja öppna i den senaste DISGEN-versionen.

Finns det något sätt att konvertera dessa data till senare versioner för Mac eller PC?

Det ser ut som att ni inte utvecklar för Mac längre. Vad är den senaste versionen för Mac? Jag skulle eventuellt kunna jobba på att porta DISGEN till Mac OS X om det inte har gjorts redan.

TORKEL

Efter Torkels brev började ett spännande arbete med att försöka konvertera det mer än 20 år gamla släktträdet, skapat i en MacPlus med operativsystem 6 och i släktforskningsprogrammet DISGEN 3.5 för Macintosh, och göra uppgifterna läsbara i nya maskiner och operativsystem.

En MacPlus med operativsystem 6 fanns på det lilla Macmuseet i Skåne – men startade tyvärr inte, trots att den varit igång bara för några dagar sedan.

På museet fanns en Mac Performa med operativsystem 7. DISGEN 3.5-programmet installerades, startade, men avslutades omedelbart. Det är nog så att DISGEN 3.5 kräver operativsystem 6. Mjukvara för detta operativsystem fanns inte tillgängligt.

Nu var goda råd dyra. Kontakt togs med Ulf Frykman för att undersöka om det kanske fanns lämplig utrustning sparad på Forskarstugan i Linköping – men

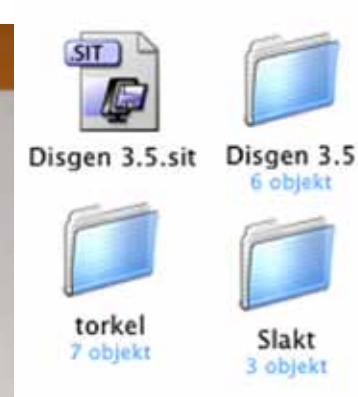
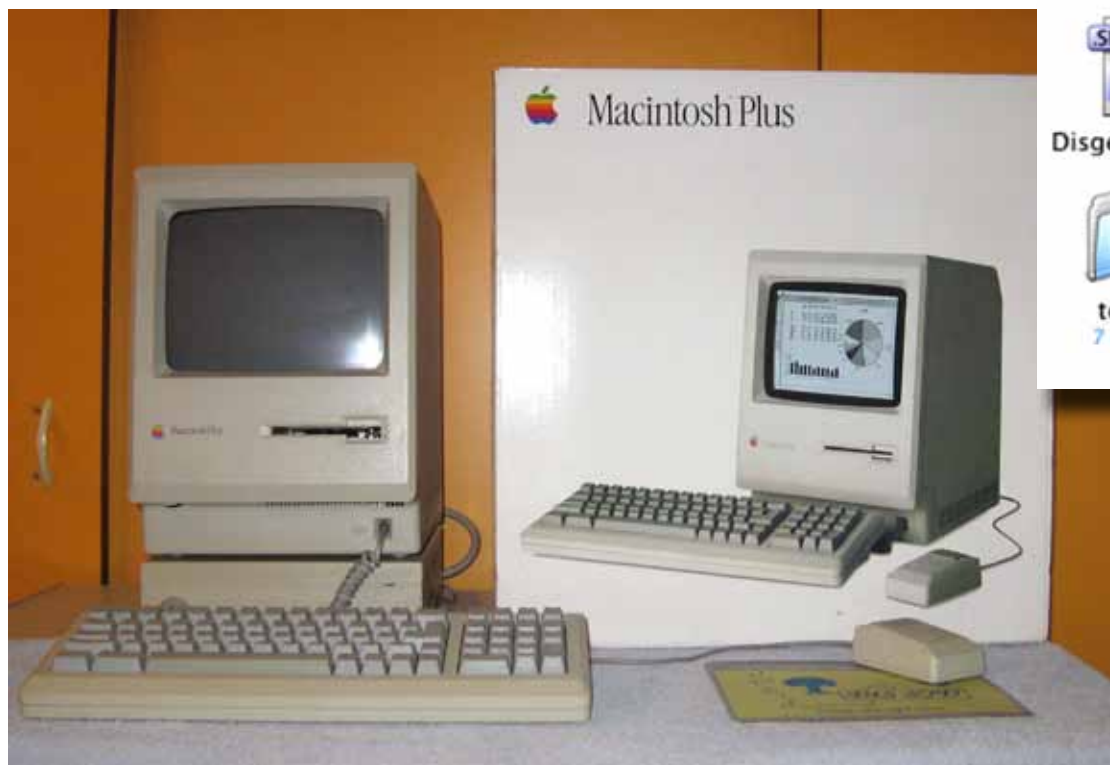
tyvärr, det äldsta som fanns där var en Mac Performa med OS 7 – alltså samma utrustning som fanns på museet i Skåne.

Vid besöket hos Arne i Svedala – som jag nämnt tidigare – berättade jag om problemet med Torkels 20 år gamla släktträd, och att det krävdes en MacPlus för att komma åt materialet.

– Jamen en sådan har jag stående i en kartong i garderoben och tar plats. Vill du ha den? frågade Arnes fru Birgit.

Självklart – det visade sig att den gamla MacPlusen, komplett med tillbehör, stod placerad i sin originalkartong. Glad i hågen åkte jag snabbt hem och packade upp klenoden – hårddisken startade, men tyvärr inte bildskärmen.

I väg till Macmuseet, för att kolla bildskärmen som fanns där, och som tur var fungerade den. Hurra, nu hade vi en fungerande MacPlus som vi kunde installera det gamla DISGEN 3.5-programmet på.

Tanken var att vi i DISGEN 3.5 skulle skapa en GEDCOM-fil, som sedan kunde importeras i ett modernt släktforskningsprogram och därmed göra uppgifterna tillgängliga. Det visade sig att möjligheten att skapa GEDCOM-filer saknades i DISGEN 3.5-programmet.

Vi jobbar vidare för att försöka lösa problemet – det vore kul om vi kunde hjälpa Torkel att göra det tjugo år gamla släktträdet läsbart. Olika möjligheter har prövats, bl.a. skapade vi textfiler som vi försökte importera i DISGEN 4.5.5 – med tanken att sedan i det programmet skapa GEDCOM-filer. Men, tyvärr, DISGEN 4.5.5 accepterade inte textfiler skapade i DISGEN 3.5.

Vi fortsätter leta och hittar säkert en lösning på hur vi kan rädda Torkels släktträd – spännande fortsättning i nästa Macspalt. 🍏

Reunion och iPhoto

För en tid sedan blev jag klar (kan man bli det?) med släktforskningen på min farfars sida. Under tiden jag forskade hittade jag nu levande syslingar (våldigt många!) som gärna ville ta del av materialet som jag kommit fram till. Jag fick också låna många fina och värdefulla foton som jag skannade in i Reunion. Eftersom jag själv ville ha en bok i min bokhylla där min släkthistoria fanns med namn och levnadsbeskrivning samt foton så provade jag att göra det i Mac's program iPhoto.

Jag har tidigare gjort privata fotoalbum på det sättet. Nu valde jag i stället att de flesta sidorna bara skulle innehålla text och så kunde jag påbörja mitt "författarskap". I min Mac hade jag ju alla fakta i Reunion och i iPhoto låg redan fotografierna.

Jag gjorde en grundversion och sedan kunde mina nyfunna släktingar få skraddarsy några egna sidor med lite extra bilder o.s.v. Boken blev på 56 sidor, inbunden med omslagspapper i färg. Förutom vår släkthistoria har

jag lagt in lite historiska fakta och en karta där släktens orter finns med. Jag har också tagit ut släktträd som rapport från Reunion och sedan skannat in i min dator f.v.b. till släktboken.

Den som nu vill kan beställa en släktbok via mig eftersom det är principen "print-on-demand" som gäller. Hitills har jag levererat 17 böcker. Mitt nedlagda arbete o.s.v. bjuder jag på, släktingen som beställer betalar endast tryckning och porto (716 kr) och får boken levererad hem till sin adress.

iPhoto har fungerat väldigt bra för mig. Jag behövde ju inte heller göra en större beställning och sedan själv distribuera böcker. Kvaliteten är också mycket god. Det finns också möjlighet att göra olika typer av layout. Inga av mina nyfunna släktingar har heller behövt känna någon press på sig att behöva köpa en bok.

- Mac OS X version 10.5.8 Leopard
- iPhoto '09.

Det är så lätt att göra bok i detta program att det nästan är omöjligt att göra en beskrivning.

EVA MÖRCK

Järnvägsarbetare under 1900-talet

Följande text baseras på intervju och brevväxling under 1960-talet, med min släkting Claes, född 1887. Claes flyttade runt mycket under sin yrkeskarriär vid järnvägen.

Sommaren 1898 var det skördarbete fram till den 1 oktober. Sedan skola fram till avresan till Lina älv tre veckor före jul. Claes och fadern åkte tåg med två hästar samt hö och havre och eget matförråd.

– Det var fest mest hela vägen, så pappa var ganska mjuk i knäveckan, berättar Claes.

Man skulle köra torrfuror till sågen i Malmberget, 5–6 kilometer bort. Kojan med sammanbyggt stall låg på norra sidan av Lina älv, med en rysligt hög brant intill.

– Pappa sökte sig till bästa liggplatsen mitt emot eldkistan, slängde upp en del saker där och slocknade så småningom.

Källarna hade de nere vid stranden, för alla fick inte plats vid kojan. Det fanns sex stallplatser, hästarna var inplacerade och Claes fick utfodra dem.

Den elvaårige Claes kämpade men behövde hjälp för att orka hämta sovfallen från källan. Fällarna hade i regel vadmalsbeslag och trasmattor för att bli riktigt varma. Man låg på granris och renskinn.

Claes kom hem till påsk. Han gick till läraren, som inte tyckte det var någon idé att börja i skolan nu. Han borde börja till hösten och gå om ett år. Därför blev det ingen mer skolgång för Claes. Han hade gått två år småskola och två år mellanskola.

Våren 1899 körde Claes, hans far och en kördräng tre turer till Kiruna med tre

hästar och förnödenheter. Det var plank och bräder, hjul till rallarkärror, spik och andra byggnadsvaror samt mjöl, socker och fotogen. De kom hem till pingst på allra sista föret.

Ett hem skingras

När Claes pappa dog 1907 fanns det efter den tidens värden ganska stora skulder på hemmanet. Stugan var ny och det fanns 15 tunnland odlad jord. När fästningsbygget köpte in mark för Gammelängsfortet fick fadern ett skogsskifte. Skulderna var mellan fem och sex tusen. När förmyndaren började samla ihop skulderna växte de allt efter vad tiden gick. Det var borgensförbindelser, lån och reverser.

– En jordbit hade pappa ropat in på auktion i Brotjärn, den sålde förmyndaren för 200 kronor till Adolf Nilsson. Han fick två år efteråt 1200 kronor för biten av Fortifikationen.

– Vårt hem, jorden och stugan, såldes för tio tusen med inbärgad gröda. Grödan retade mig mest. Köparen var därå två år, han gjorde inga avbetalningar. De tvåtusen i handpengar var då förbrukade så det blev exekution.

– Jag bjöd 7500. Blev av förmyndarn offentligt tillfrågad om jag hade säkerhet för budet. Jag svarade att jag hade mors och min egen arvedel att sätta in. Strandberg bjöd 7505 – så var den auktionen slut.

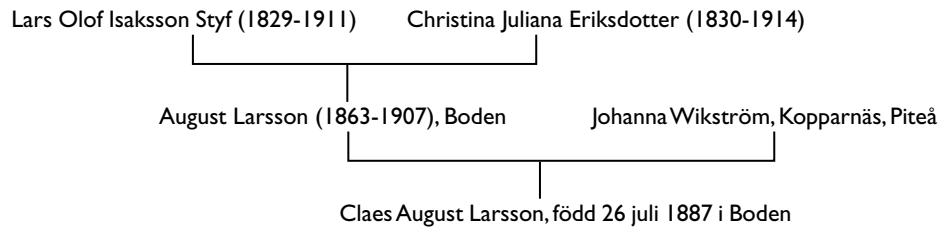
Stugan innehöll sju rum, ett med kakelugn, de övriga sex med järnspis. Det var murad källare med kilad sten, djupgrävd grund fylld med rund fältsten och skärv – förresten byns första med frostfri grund. Förmyndararvodet var lagenligt fem procent av bruttovärdet, i detta fall tio tusen, alltså 500 kronor. Mor fick 1500 kronor, vi barn 250 var. Med det överskottet löpte inte förmyndaren någon allvarlig ekonomisk risk. En var fordringsägare med trovärdiga papper eller uppgifter hade då fått sitt.

Flytt till ny bostad

Familjen flyttade till Grubbstugan, belägen mellan Svedjan och södra Åberget. När de bodde där ägdes stugan av slaktare Röding.

Mamma Johanna dog den 15 december 1910. Döttrarna Jenny, Beda och Selma flyttade till Amerika liksom sonen Gustaf. Yngste sonen Filip var född 1899. Han fick bo hos en bonde i trakten av Norrfjärden. Det var en ära att få köra mjölk till Piteå med häst. När han körde den 15 februari 1915 var vägen högst på mitten. Han gick och höll mot så lasset inte skulle halka i diket. Flaket åkte av och klämde fast honom i snön och kvävde honom. Man sa att han själv gjort åket klart.

– Det var ju auktion först efter pappa, som hans körredskap m.m. Vad jag sak-

nat och skulle velat ha kvar var en rund stor vacke, gjord av björk, och en kista av utländskt trä. Båda var invändigt målade med någon sorts ockra, rödgul, med årtal och initialer av tidigare ägare. Erik Johansson köpte dem och trillan, vårt finåk.

Normalt borde den 18-årige Claes ha efterträtt fadern som bonde på hemmanet. Boningshuset var tydligen rätt ståtligt och med en förmyndares stöd borde han tillsammans med familjen ha klarat av skulderna med tiden. Militärens intresse av förvärv och arbetskraft borde ha gett resultat med försiktigt handhavande. Man kan fråga sig om inte här fanns personer, som såg möjligheterna att sko sig på en familjs utsatthet? Det blev också ett överskott trots den ganska brådskande försäljningen. Men i stället för att bli självägande bonde kom Claes många år framåt att jagas av arbetslöshetens spöke. Om han kände en viss bitterhet får man förstå det.

Kusk vid nio

Claes bana som arbetsnyttig började tidigt. Redan som nioåring stod han för all körning med slättermaskin. Pappa August hade som regel till sommarförtjänst att bärga höskörden på andras större jordbruk. Flickorna fick minsann också vara med från det dom kunde gå.

1905 gjordes första bekantskapen med rallarkärran som jordschaktare i

O. Nilssons lag i södra Åberget. De fyllde ut för den väg runt berget som skulle användas vid upptransport av pansartornen.

– På morgonen efter första arbetsdagen fick jag rulla mej av bädden. Så småningom kom mina lemmar i rörelse, och det blev bättre dag för dag. Så illa ansatt som den morgonen har jag aldrig varit sedan.

Pappan arbetade med att lasta sten med kran på decauvillevagnar, som på järnväg gick ner till kasernbyggnadernas grunder. Claes började vikariera för fadern där en och annan dag tills det blev sol och sommar. 1906 fick August arbete för sin häst.

– Jag blev kusk för tegeltransporterna till kasernbyggena på artilleriet, ingenjörskåren och infanteriet. Jag körde efter decauvillespåren. Det var två sköna år för min kropp. 1907 tog det slut. Sedan var jag hos Eriksson i mursands- och grustransport till hösten 1908. Då kom jag till kommandantsbygget i cementgjutning.

– I första våningen skulle det vara 120 cm tjocka väggar, sen tegel. Det var fem gjutsatser per dag på två man. Det blev hårdkörning, och vårt beting var klart till kl ett. Det duger inte, sa dom gamla arbetarna, då får ni göra en sats till per dag. Så fort var vi aldrig mer färdiga. Timlönen var 45 öre. Frosten kom så, cementarbeten utomhus frös fast. Då

börja jag med avloppsledningsarbeten för ingenjörskåren, Brokläppen. Det varade till den 4 augusti 1909. Då började storstrejken med all den tragik den hade i släptåg.

Storstrejken 1909

Strejken varade en månad, och återgången till arbetet skedde i någorlunda god ordning, där fackföreningarna inte helt tappat ledningen. I fästningsbygget var organisationen sönderslagen. Två tredjedelar av arbetarna hade innan strejken avblåstes ordnat med arbetets återupptagande. Den resterande tredjedelen blev utan arbete i allmänhet till pingst eller midsommar 1910, och då fick dom skriva personliga kontrakt. Det blev en hård vinter för många kring Boden.

Avloppsarbetet var på entreprenad och hade ej direkt med fästningsbygget att göra, varför Claes och tretton andra vid strejkens slut återgick dit. Den tredjedel, som utestängts från arbete hävdade dock att "ska inte vi ha arbete så ska inte dom andra det heller". Det blev därför blockad redan efter en vecka. Tio man stannade dock i arbetet medan Claes och tre andra följde blockaden.

Elektrifiering

Så skulle fortan elektrifieras. Varje fort hade eget verk, kraftig motor och ackumulatorbatteri när strålkastare skulle

Släktingarna Viola Larsson, Bo Larsson, Beda Granberg, Claes Larsson, Felix Larsson, Jenny Orre, Ethel Larsson och Arnold Lagerfjärd den 8 juli 1958.

➔ användas. Entreprenörerna tog in dom manns dom önskade. Där fick Claes arbete i november. Hade intagningen skett genom fästningsbygget hade han inte kommit med eftersom han lämnat avloppsledningsarbetet.

– Det var 45 öre i timmen och tio timmars arbetsdag inomhus. Så vintern var bra för oss som fick jobb. Det var fem fort, så det var ett fyrtiotal som fick jobb där. Det varade till i juni 1910.

Rödbergsfortets elektrifiering varade från november/december 1909 till maj/juni 1910.

Gällivare och Inlandsbanan

Ett gäng på sju man reste till Gällivare för att söka arbete vid den då i födslovändor varande Inlandsbanans påbörjande från norra änden. Den var nödvändig för att transportera material och folk till det i startgroparna liggande Porjus kraftverk. Under förberedelsearbetena för kraftverket måste allt material och proviant bäras på rygg över myrar och moras, mycket provisoriskt spångade, en sträcka på 54 km. Allt för förberedelserna för Malmabanans elektrifiering.

– Vi såg inga bärande utsikter till lönsamt arbete. Nå, när vi en gång kommit ut skulle vi åtminstone ha roligt, sade kollegerna. Och Lundgrens farbror var disponent på bryggeriet, så det blev lite fest. Endast Julius Olovsson och jag var helnyktra. På pingstaftons morgon var vi klara för hemresa, då fanns endast vademecum som starkt. Och mycket allvarliga rådslag om hur hemresan skulle företagas, om till fots, så att säga på luffen, eller huru. Ingen av de fem hade biljettpengar hem till Boden, 170 km.

– Julius ville ha besked om vad han skulle säga till deras hustrur när han kom hem utan sina bröder, som skulle gå från Gällivare, panka och utan mat. Om för att göra sig till mer vänner med Julius och mig så skulle vi få smaka utav det sista som fanns kvar utav vademecum. Till tecken på evig vänskap och förbrödning fick vi droppar på var sin sockerbit, och jag höll aldrig på att få igen andan!

Åter till fortifikationen

Efter pingst började Claes arbeta vid Fortifikationen med personligt kontrakt. Man arbetade med strålkastarställning-

ar till lystorn. Man gick skiftgång, två man om natt, två man om dag. Efter nyår 1911 började man gräva för telefonkabel från Rödberget till s.k. Hedenbron. Det började bli för mycket tjäle att med framgång fortsätta med arbetet, så det arbetet tog slut i januari.

– Oskyddat arbete kunde ej med fördel bedrivas i snö. Inom fortet var det inte något hinder. Dels var årets anslag förbrukade, och vår anställning räknades från den dag vi skrev kontrakt, därför blev vi lediga.

Fältspatgruva

Claes arbetade i en fältspatgruva i Sävstberget två månader fram till påsk. Gruvans upptäckare Enak Johan fördärvade sig själv och allt han ägde genom närheten till Bodens Ångbryggeri på Fagernäs. Enak var namn på den bondgård, som sålde källa och tomt till bryggeriet.

– Enak Johan gick på långfredag upp till gruvan för att söka reda på motorspriten, antog vi. Det var motor till hisserket från gruvan. Tredjedag påsk när de kvarvarande kom till jobbet var Johan död där och medicinlådan tom.

– Så efter två månaders arbete skulle vi ha avlöning, det blev en hundrakronors matlapp. Slantar kunde inte vår arbetsgivare löjtnant Björkegren skaffa. Vi fördela kapitalet så att vi ogifta fick 12 kr 50 öre var, de gifta 25 kr. Jag köpte ägg och cigaretter och Johansson smör och falukorv, så var den anställningen slut.

Fältspaten kördes med häst och släde till Sävast järnvägsstation, där den lades på hög för att lastas på järnväg och exporteras till Tyskland till 21 kr ton, samma pris som järnmalm.

– För oss blev det att upplyfta våra ögon och se oss om efter ett nytt jobb. Vi fick arbete vid Intendenturen, Trångfors kvarn, bageri m.fl. verkstäder för Kro-

nans räkning. Arbetet var färdigt till jul. Så blev mor död och hemmet närmade sig sin upplösning. Så slutar år 1911.

Jobsök

Det fanns inget arbete, så Claes försökte hjälpa sin bror Gustav som började som makadamslagare efter nyår 1912. Det var mest för att ha nånstans att vara. Claes fick någon dags arbete där, bl.a. att gräva ur en grund i ett färdigbyggt hus vid artilleriet.

I mars fanns ett jobb med att dra fram en vattenledning över Bodån, det gick tack vare att det var en holme i ån.

Vintern gick och våren kom utan att det skedde några märkbara förändringar i arbetstillgång. Vattenledningen fortsatte efter åstranden och ut i Luleälven. Det gällde att få vatten till Ing 4, och vattenintaget måste vara uppströms om Bodåns utlopp i älven för att slippa Bodens vattenföroreningar. Anslagen till vattenförsörjningen var så knapp tilltagna att man inte kunde fortsätta till det djup i älven där vattentillgången under alla förhållanden var säkrad. Arbetet blev färdigställt halft i panik på grund av brist. Anslaget var förbrukat, så det gick en tid utan att det yppade sig något nytt.

– Utan stora förhoppningar åkte jag ner till banbygget Älvsbyn–Piteå, först då till Sikfors kraftverk. Där var arbetet så långt framskridet att där var inget att få. Men Niklassons lag skulle till banan Porjus–Gällivare för grusning och justering när det blev riktig vår.

– Vi var 33 man i gänget. Ingen kände jag, men när vi fick börja talas vid så var där allt ett par man. En Arvid Nilsson, som jag bott i samma koja med 1900 vid timmerkörning i Lina älv, och en Verner Palmen, som bott på Svedjan en sommar. Så började mitt ralleri.

– Vi började med höglyft och hade våra baracker på km 19. Höglyft utfördes på

den färdiga banan där den gick över mossmarker, för att få längdaxeln så fri som möjligt från korta och längre gupp. När det var små gupp kallades det för justering.

Fortsatta arbeten

Till Mikaeli var jobbet med spåret färdigt, det frös förresten fast också. Sedan blev det under oktober och november arbete vid Porjus kraftverk, sedan julfritt.

Den 13 januari 1913 började arbetet med pålning för malmastningsviadukten i Luleå.

– Vi arbetade tio timmars skift på isen vid Svartöstranden. Dom kör väl ännu upp malmvagnarna på viadukterna och tippa i båtarna. Pålarna var 20–25 meter för att nå från vattenytan till fast botten. Vid påsk 1913 slutade jag där och for till Södertälje i sällskap med Höög och ett lag stenarbetare från Boden.

I Södertälje byggde vi vägportar på Näset. Vårt kilometerpris var bra men transportkostnaderna blev för dyrbara med för många omlastningar. Så vad tiden gick så reste alla med familj i Boden hem. Jag ensam blev kvar. Min broder Gustav reste ju till Amerika 1913. Han stannade en vecka i Södertälje. Det blev ingen bättring med inkomsterna, så den 14 mars 1914 blev det konflikt. Och den löstes sent omsider på det viset att Statens Byggnadskommission fick överta och fullfölja arbetsuppgifterna. Då var inte jag där längre.

Äktenskap

När konflikten i Södertälje började for Claes upp till Boden och friade till Elin Olofsson. De tog ut lysning och vigdes i Bodens prästgård den 14 april 1914. Sedan åkte Claes till Malmö för att arbeta. I Malmö började Claes i ganska stor utsträckning syssla med fackliga uppgifter och ärenden.

– Det tog mig en tid att skaffa familjebostad här. Baltiska utställningen stod inför sin start och de flesta räknade med rumsuthyrning till utställningsbesökare. Nå, det blev ju ett rum med kök omsider på Byggmästaregatan 3. Huset finns ännu kvar och var nog i stil med vårt enkla bohag. Vi hade främmande där, bland annat f.d. poliskommissarie Olofsson från Luleå och min fru Elins andra bror Albert Olofsson.

Claes första uppgift för kollektivet var att utverka tillstånd för järnvägsbyggnadsarbetare att som fribiljettpassagerare delta i den årliga sommarutflykt, som anordnas av samtliga trafikanställda i Malmö både för Statens, Malmö-Simrishamn och Malmö-Trelleborgs järnvägars personal. Claes klarade uppgiften med beröm godkänt. Färden gick denna gång till Torna Hällestad. Staten släppte till vagnen och bolagen maskiner och spår samt personal.

– Vi blev tre stora tåg, så bolagens vagnpark var för kort. Våra hustrur och barn hade en härligt vacker utflyktsdag. För oss järnvägsarbetare var det inte bara det att vi fick delta i utflykten. Det var också ett steg för oss att bli likställda med trafik- och verkstadspersonal i fråga om biljetter. Detta var ett jobb som varade i flera år innan vi blev till freds med det 1915.

Fackliga uppdrag

Den 1 april 1915 flyttade Elin och Claes till Fredsgatan 21, och 1917 i mars föddes sonen Filip. I början av 1916 blev Claes kassör för sjukkassan för avd 91. Claes var omväxlande styrelsemedlem av olika slag, mest som ordförande.

– Vi tog dåligt vara på våra egna möjligheter till fastare anställning av lojalitet mot vår fackförening, som alltid avrådde. Fackföreningen såg endast medlemsförlusten, icke medlemmarnas välfärd, den

Dyrortsgruppering

Dyrortsgruppering var en indelning av Sveriges kommuner efter levnadskostnadsnivå. Den första omfattande dyrortsgrupperingen infördes 1909 för postverkets räkning.

Lönegrupperingen innehöll sju grupper som betecknades A–G, där A var de billigaste och G de dyraste orterna. Levnadskostnaderna i de dyraste orterna, t.ex. Stockholm, Luleå och Kiruna, låg enligt lönegrupperingen ca 60 % högre än de billigaste landskommunerna.

som hade fjäderflakvagn, men som deras damer vägrade att åka på. Damerna begrep inte att den var särskilt apterad till utflykter i det gröna. De blev storartat uppvaktade, i synnerhet husmödrar, tonåringar, småbarn. Ryktet går som bekant före mannen, kvinnan också för den delen. Bostäder fick de också så småningom.

– Hallsberg är vindarnas håla, här blåser mer och beständigare än i Malmö. Hallsberg var ju också en stor järnvägs-knut och rik jordbruksbygd, så det var mycket lättare att få köpa mat där än i Malmö. Kriget hade inte hunnit suga upp allt där. Vad maten angår kom vi till Kaanans land, det höll på att byggas både stora frys- och lagerhus för spannmål och andra matvaror. Där var 150 man som arbetade med det. När husen var färdiga fanns intet att lägga in förrän efter kriget.

– Vårt första arbete blev att lägga ut spår till lagerhusen. I samband med det kom vi i kontakt med SAC och den förste bodensaren. Han brukade uppträda som brottare på cirkusar i Boden och vi glin hängde alltid efter honom och blev serverade de mest dråpliga historier om mandom, mod och morske män.

– Så gjorde vi en mindre angenäm kontakt med dyrortsgrupperingen, vi kom från E-ort men Hallsberg var B-ort. I september hade vi 107 öre per timme, i oktober 63 öre. Det var ingen som hade lämnat information om löneskillnaden till oss som flyttade. Då hade ingen flyttning blivit för mig.

Det blev jul och Claes och Elin skulle till Boden för att visa upp sonen Filip som nu var nio månader. Det var kallt under resan och först tio timmar försenat var tåget i Boden.

– Det var yrsnö mest hela vägen. Det fanns bara ved och dåligt höganäskol att elda locket med. Det blev ingen ånga. Hade man köpt ångkol att elda med hade man fått betala det pris som England, Tyskland och Polen begärt.

– Jag var hemma i Unbyn hos svärföräldrarna till i februari 1918, men ville inte resa ner till Hallsberg igen. Elin var inte alls villig att flytta vårt bohag till Boden. Arbete fanns nu att få var som helst, och lönerna var i uppåtgående.

Ransonering

Bangården i Hallsberg skulle byggas och i samband med den, dubbelspår till Örebro och till Laxå. Lönerna var dåliga hela tiden, inga framstötter till järnvägsstyrelse eller regering hjälpte. Det var B-ort och därmed basta.

– Livsmedelstillgången var kanske bättre än annanstans i landet, och vi främlingar fick köpa saker utanför ransonering oftare än ortens folk. Mest därför att vi ej frågade vad det kostade. Alla varor var ransonerade och belagda med maximipris, och vi lämnade handlarn en tia. Handlarn gav kanske något tillbaka, annars var det jämnt. Vi var alltid välkomna tillbaka i butiken, och både handlarn och vi mådde bäst så.

Införsel och rösträtt

År 1919 infördes 48 timmars arbetsvecka. År 1920 började lönerna åter att gå neråt, i och med att kriget blev fred var inte mänskorna hagarna längre. Det blev tvärstopp på all nyanskaffning och stor arbetslöshet åren 1921–1922.

– Vår finansminister F.W. Thorson (s) införde då indrivningstermen införsel i lön, en för oss anläggnings- och järnvägsarbetare synnerligen illa omtyckt indrivningsform. 1922 fick våra hustrur för första gången utnyttja sitt medborgarskap politiskt och i motboksfolkormöstningen år 1923–1924.

– Bangårdsbygget började att närma sig färdigställandet. En stor del av mannarna hade redan överflyttat till statsbaneelektrifieringen Göteborg–Stockholm, som pågick för fullt. År 1925 flyttade jag och en hel del andra till Stockholms bangårdsbyggnad.

➔ var dem ovidkommande. Vettet – förståndet – åtminstone hos mig, kom alltid för sakta.

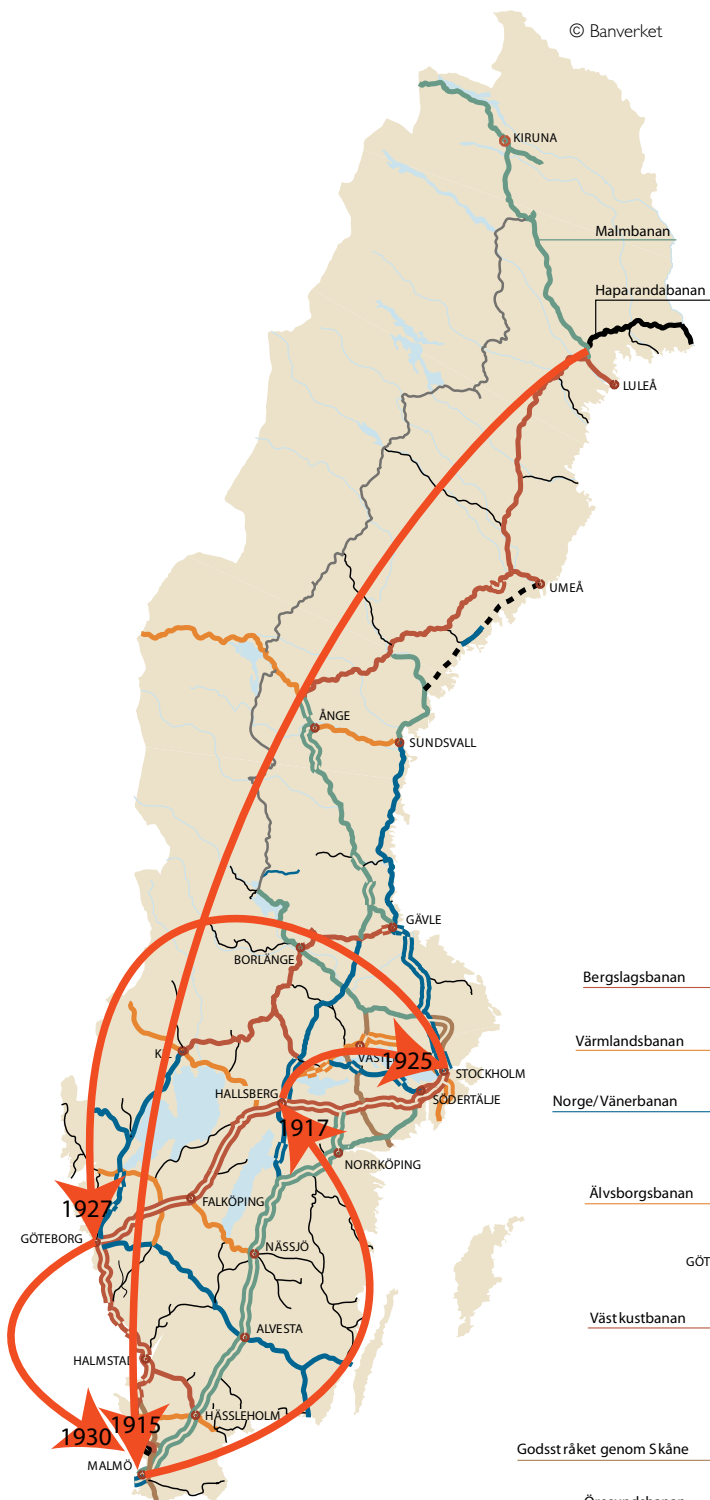
– Hela laget var erbjudna att bli s.k. fasta banarbetare med en genomsnittslön som skulle bli likvärdig med den vi hade. Vi blev uppmanade att avböja och det gjorde vi.

– Alla som var under 30 år blev erbjudna ordinarieanställning inom sex månader. Vi var ett tjugotal i laget, endast två gjorde slag i saken. En har pensionerats som tågmästare, den andre som bangårdsförman. Jag har en och annan gång undrat: lät jag mig köpas med fackliga uppgifter? Nu må jag också erkänna, att jag blivit erbjuden agitationsuppdrag, inkörspporten till ombudsmannatjänst. Jag har senare varit förbundsstyrelseledamot.

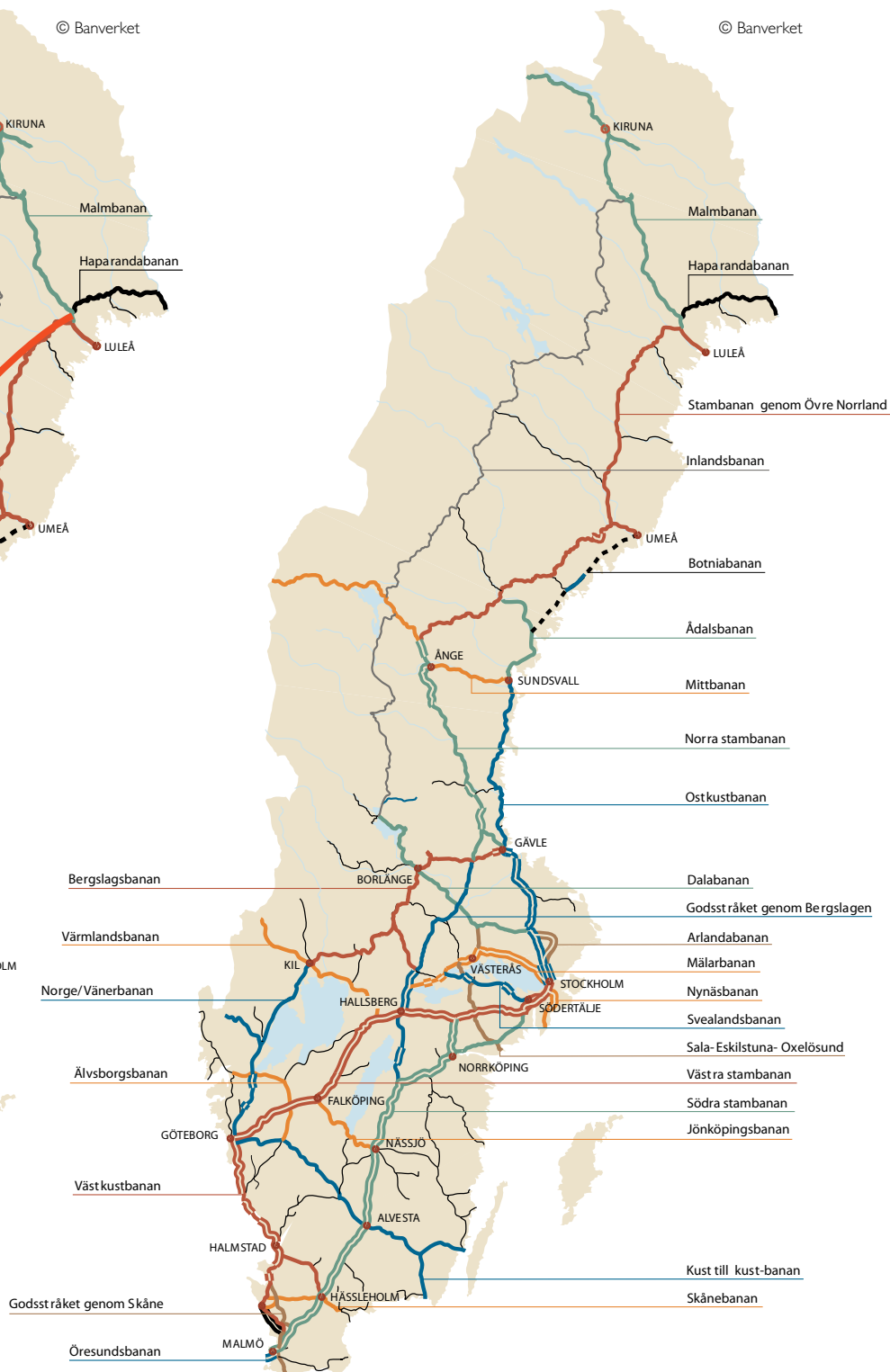
– I Malmö var vi för att bygga en ny bangård och nya infarter för Malmö–Trelleborg, Malmö–Ystad och Malmö–Simrishamn järnvägar. Det var många hårda nätter med spärkopplingar och sånt. Som regel gick allt bra för oss. Och den 27 september 1917 startade vi för att i Hallsberg bygga Sveriges första själv-rullande bangård.

Hallsberg

I Hallsberg fick de stifta bekantskap med både chockerande och angenäma nymodigheter. På biografen hade talfilmen just haft premiär. Deras första bekantskap var kyliga vindar, den andra en åkare

Claes August Larsson med familj flyttade runt i Sverige dit järnvägsarbetet tog dem.

Sveriges järnväg 2009.

Syskonen Beda Granberg, Claes Larsson och Jenny Orre.

I Stockholm skulle en ombyggnad av stationshus och hallar, både nord- och sydgående, göras. Ingångslinje från söder över Årstaviken med högbro, segelfri höjd 27 meter över vattnet. Gamla ingångslinjen över Liljeholmen låg två meter över vattnet. Den ökade trafiken på järnväg och vatten fordrade fri höjd för båda.

– Det var rätt besvärligt att få husrum för familjen. Det blev Älvsjö, Sjukhusvägen 88 från den 1 juni 1925. Stockholmsvistelsen blev inte så lång men intensiv, i synnerhet på det fackliga fältet. Vi ansågs som inträngingar av dem som tidigare invandrat, beroende på att vi var många om nytillkommande arbetsobjekt.

– Jag blev ordförande i avdelning 26 från det jag kom dit. Och det var gny och mockel mest varje dag om mitt eller vårt arbete och emellanåt små blockader. Och jag hade att löpa mellan LO å ena sidan, som en far i familjen, och vårt förbund Väg o Vatten samt Stenindustriarbetarförbundet, Grov och Fabriks.

– Det var sannerligen ingen lätt uppgift att vara ledande arbetschef vid ombyggnaden i Stockholm, där mer än tusen människor dagligen gick av och på tågen bland byggnadsmaterial av alla de slag.

Göteborg

När 1927 började var man startklara för Göteborg. Där skulle såväl stationshus som bangård med infarter omdisponeras. Bl.a. skulle Bergslagsbanans person- och godsbangård samordnas med SJ-nätet. Västkustbanan skulle in till

Göteborgs Central jämte Västgötabanen. SJ:s reparationsverkstad skulle flyttas till Fjällbo.

– Det blir alltid besvärligt att få familjebostad på en ny plats när det på en gång skall placeras om ett 70-tal familjer, så även här. Till 1 april fick jag fatt i ett litet rum och kök i Sävedalen. Så var det att så gott sig göra låter ombestyras transport av bohag först till järnväg i Älvsjö. Så från järnväg i Sävedalen till villa Annero, Göteborgsvägen.

– Järnvägsbyggnadsarbetarnas hustrur är en grupp kvinnor, vars levnadstyg så snålt blivit belyst utav den framtidens sol de så verksamt bidragit till att kasta sitt sken över. Så också över allas vår väg med sin ljusa framtidstro på att inga hinder är för höga eller svåra att komma förbi. Hur de såväl i samhällen, städer och tätbebyggelse som i ödebygderna, där inlandsbanan och malmabanen Luleå–Narvik gå fram, alltid strävat vid mannens sida både som kocka och i många fall som en överbas med sista ordet om arbetsfördelningen inom arbetslaget.

Första arbetsuppgift för Claes och arbetskamraterna var terrassering för arbetsspår till verkstadsbygget vid Fjällbo. Omedelbart därpå påbörjades pålning för grunder till de olika verkstadskomplexen samt järnvägsbro över Sävån för verkstadsspår. Sedan blev det mest arbete i själva Göteborg.

– Vi var klara där till midsommar 1930. Då var vi ett trettital man färdiga för ny bangårdsombyggnad, nu i Malmö. Den övriga erforderliga arbetsstyrkan fanns

tillgänglig där. Det var bara särskilda yrkesarbetare som fick transport.

Malmö

Det var nu den del av efterkrigstiden, som var svårast att rida genom, inte bara för arbetare. Även jordbruk och näringar hade det ekonomiskt trångt. Som exempel kunde fläsk köpas för 50–55 öre per kg, och då var ändå uppfödarna glada.

– Vad mig själv angår minns jag att redan innan jag kom hit hade stadsfogden begärt införsel i min lön. Om jag och familjen hade någonting att leva av var aldrig någon fråga. Om något fanns där att ta så togs det med samma brutalitet som en gång Jösse Erikssons fogdar. Jag tror för övrigt att dom var från dessa landamären.

Bangårdsbyggnationerna påbörjades dagen efter midsommar 1930, och den 1 augusti flyttade även Claes familj till Malmö.

– Det kanske ligger nära till hands att undra hur vi kunde skaffa familjebostad så snart både i Stockholm, Göteborg och Malmö. Det var mest då som nu att bara betala tills man fick husrum eller av två onda ting ta det minst onda. Att bo på två håll var oekonomiskt, och så hade barnen börjat att gå i skolan. Det var för dem påfrestande att komma till nya miljöer så ofta och till lärare, vars språk dom inte förstod.

Bangårdsbygget här var att göra en stor åsnerygg, från vilken vagnarna skulle rulla själva ner på olika spår, och det gick utmärkt. Det blev slut med det eviga ryckandet och tuffandet, det var

bara att koppla isär och skjuta vagnarna med lagom fart upp på ryggen. Så rullade dom vackert själva utför på de olika spåren. Detta arbete var klart i slutet av 1932.

– År 1933 började jag och några kolleger som hantlangare åt ASEA:s montörer vid montering av en omformarstation här. Elektrifieringen av järnvägarna här runt Malmö och mot Stockholm påbörjades 1930 och var nu rätt långt framskriden. Det öppnades för elektrisk drift i maj eller juni. Sedan var jag också färdig för flyttning från Malmö. Familjen blev kvar här, så den flyttade inte mera.

Ambulerande

Claes arbetade på linjen Örebro–Krylbo, först sträckan Näverkärret och sedan Dagarn. Under vintern 1934 hade de stolpsättningsarbeten på sträckan Lomma–Kävlinge. Under våren och sommaren arbetade Claes i Horndal och på linjen Krylbo–Ånge.

– Så blev det Lingbo till jul, där miste jag ögat. Tappade för övrigt sugen så helt att jag måste lämna den fackliga rörelsen. Jag var då förbundsstyrelseledamot.

I början av 1935 var Claes arbetslös en tid. Fram på våren blev det 6 månaders arbete i Karsjö, en mycket vacker öppen bygd i Ljusnans dalgång i Hälsingland. Claes arbetade vidare vid stationerna Ockelbo och Kilafors fram till jul.

– 1936 års början blev i Norrhög, Melansjö med bostadsort i Östavall, vår sista bostadsort där vi kunde bo hos bygdens folk. I fortsättningen blev det mest i glesbygder, och vi bodde nu i bostadsvagnar och i flyttbara bostadsbaracker. Samtliga sängar som funnos både i vagnar och

bostäder var utrustade med förstklassiga madrasser, filter och lakan. Snyggt och rent med byte var fjortonde dag. År 1936 slutade i Ånge. Bangården där var vårt sista jobb före jul. Ett tjugotal mannar flyttade vid jul till Västkustbanan. I dess mildare vinter skulle arbetet där fortgå efter jul.

1937 började Claes med Kungsbacka som bostadsort. Därifrån åkte de ut både norrut mot Göteborg och söderut mot Falkenberg och Varberg. Strax efter nyår blev det invigning av elektrifieringen till Ånge. Då var samtliga med 25 års anställning kallade för att få medalj. Det var ett trevligt avbrott i vardagen med litet fest.

Fram på våren när det blev sol och sommar igen blev det också nya arbetsfält: mellan Uppsala och Gävle, det varade till juni månads slut. Sen blev det Bräcke–Östersund.

– I Pilgrimstad bodde vi i vagnar från 1 juli till sist i november. Så blev det till Uddevalla. Det var nio tunnlar mellan Uddevalla och Stenungsund, och botten i samtliga skulle sänkas en meter för att elektriska lokens bygel skulle komma igenom. Där arbetade vi hela vintern varje natt med sprängning. Om dagen var banan upptagen med tågtrafik. Där bodde vi också i tåghem. En kocka för vart lag på åtta man. När det mesta av tunneljobbet var färdigt var vi framme i maj 1938. Då blev det flyttning till Nyhem på sträckan Bräcke–Boden.

Färdigställande

Efter Nyhem blev det arbete fram till årets slut vid Ragunda–Bispgården. Sedan blev det Österås–Forsmo–Selsjön,

en sträcka med mycket vacker terräng. Så Björnsjö–Leding, så var 1939 slut.

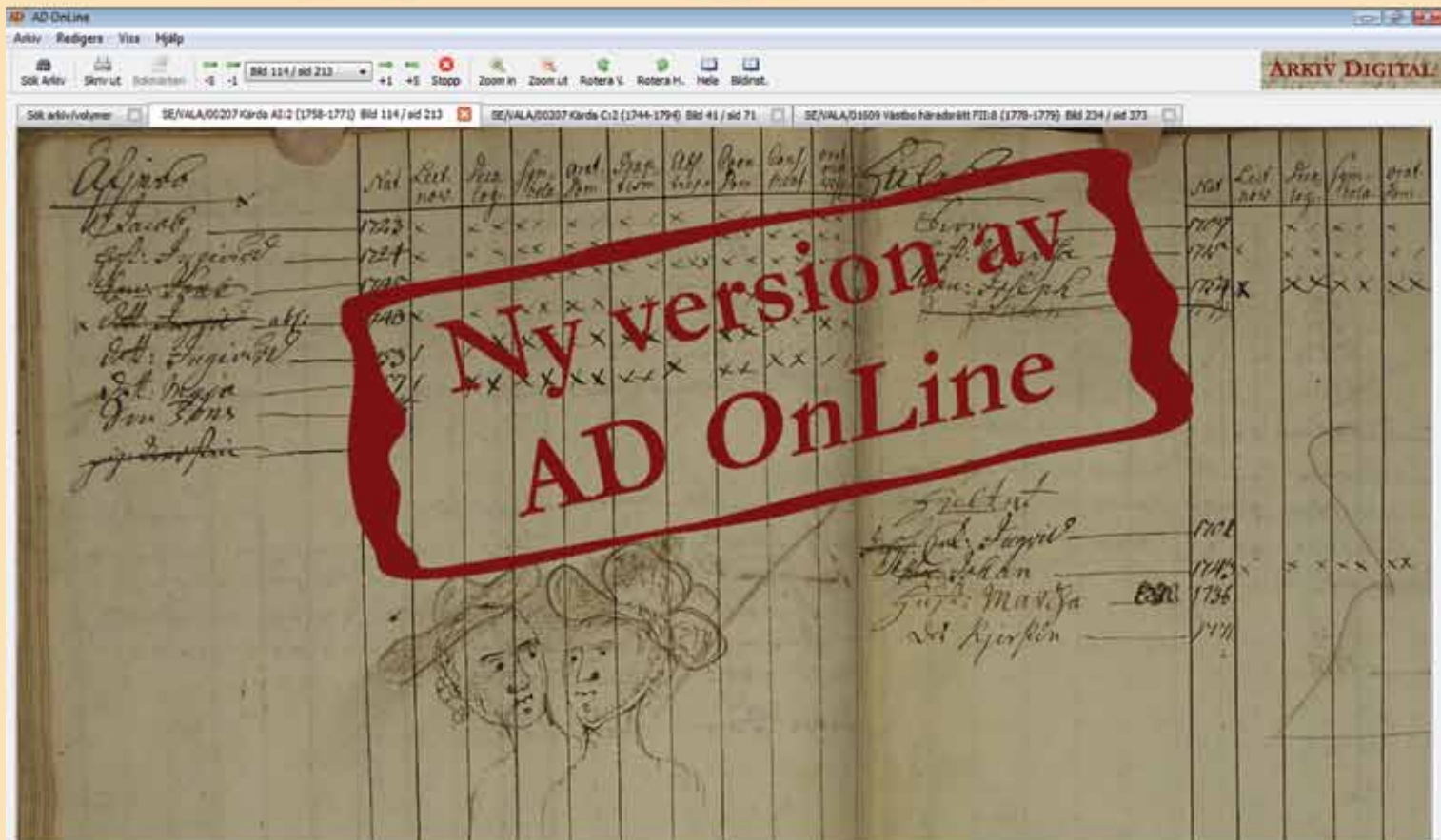
– 1940 började med att vi flyttade till dubbelspårsbygget vid Järna–Hallsberg–Göteborg, med bostadsort Järna. Tre månader senare bar det norrut igen till så nära kända trakter som Ekträsk–Åsträsk för vidare fortsättning i Degerbäcken, Boden Södra. Nu var vi strax före jul 1940.

– Elektrifieringen av södra stambanan var färdig för öppnande med invigning strax efter nyår 1941. Ett stort arbete utfört i fredens tjänst. Och envar som medverkat har rätt att med stolthet peka på verket och den ekonomiska nyttan bara av att slippa köpa kol för alla de miljoner det skulle kosta. Nu får vi köpa apelsiner och sydfrukter i stället utan tvång. Med kol var vi tvingade om loken skulle hålla fart. Med det flyttade jag åter till Malmö för att bli där till tjänstepensionen börjar. Malmö är inget att skriva om.

Slutord

Jag blev bekant med Claes i juli 1958, när han tillsammans med sina systrar Beda och Jenny besökte Norrbotten. Systrarna bodde i Seattle och hade flyttat till Amerika i unga år. Vid den här tiden fick jag starkt intresse för släktforskning och hembygdsforskning. Syskonen kunde berätta saker som hänt i Boden med omgivningarna för mycket länge sedan. Jag antecknade. Claes var alltid en lugn och stillsam äldre herre med gott komihåg från äldre tider. Trots sin ålder kunde han besöka USA, och därvid berättas, att han sprang på en glasdörr på Kennedy Airport. Där medverkade nog att han förlorat ett av sina ögon. 🦋

Nyfotograferat!

Med oslagbar bildkvalitet!

Det är ofta svårt att läsa gamla kyrkböcker på Internet. Inte bara de gamla handstilarna ställer till problem utan också bildernas kvalitet.

De flesta som erbjuder kyrkböcker på Internet ger dig digitala kopior av gamla mikrofilmer som fotograferades för femtio år sedan. I svartvitt.

Läs mer och se bilderna på riktigt på → www.arkivdigital.se

ArkivDigital har valt en annan väg.

Vi nyfotograferar alla Sveriges kyrkböcker med moderna digitalkameror. Och självklart i färg. Därför kan vi erbjuda dig en oslagbar bildkvalitet.

Det gör släktforskningen mycket lättare. Och roligare!

Arkiv Digital är
huvudsponsor för

Släktforskar dagarna
ÖREBRO 2010

ARKIV DIGITAL

www.arkivdigital.se

Släkten i mobiltelefonen

Ta med dig släkten i mobilen med hjälp av html-export från ditt släktforskningsprogram.

Man måste inte ha en avancerad mobiltelefon som t.ex. iPhone, med specialutvecklade släktprogram, för att kunna ta med hela släkten i mobilen. Många mobiltelefoner ger oss faktiskt den möjligheten, vilket verkar vara mindre känt och framför allt sällan utnyttjat.

Det som krävs är bara att telefonen har minneskort och kan hantera webbsidor. Det är väldigt bekvämt att, när man träffar släktingar, med telefonens hjälp kunna besvara alla möjliga släktfrågor.

Så här går det till:

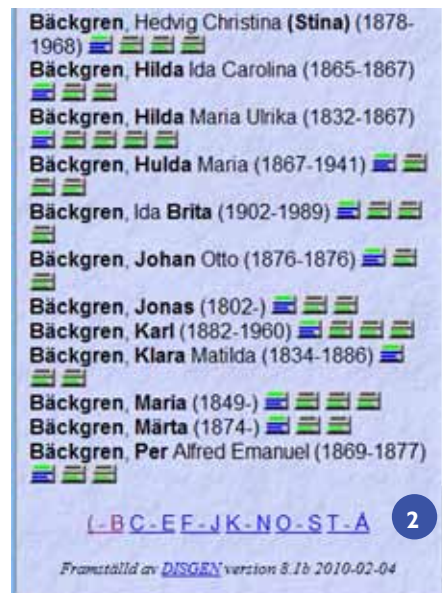
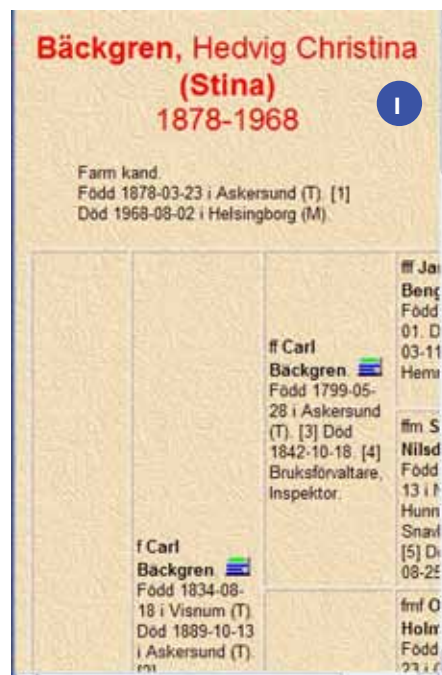
1. Börja med att låta släktforskningsprogrammet exportera till HTML. Jag använder DISGEN men motsvarande klaras av andra program. Då bildas en massa filer i en särskild mapp. I DISGEN:s fall mappen *Html* i mappen *Dg8Data* som typiskt finns i *C:\Documents and Settings\All Users\Documents* (före exporten bör Html-mappen tömmas) [Gäller DISGEN 8.1, red. anm]. För kontrollens skull kan man direkt efter exporten klicka på filen *2-1.htm* i Html-mappen, som gör att början av personregistret visas upp, och sedan på någon av symbolerna efter ett namn, varvid personuppgifterna visas upp. I slutet av dessa finns länkar till Person-, Efternamns- och Ortsregister.
2. Därefter gäller det att föra över denna Html-mapp från datorn till telefonen. Det kan göras på något av följande fyra sätt:
 - USB-kabel mellan datorn och telefonen. En sådan medföljde min te-

lefon och är numera inte så dyrt att köpa separat. Det absolut enklaste sättet enär telefonen uppfattas som en separat minnesenhet och det bara är att dra mappen.

- Via trådlöst nätverk (wifi) som en del dyrare telefoner har. Lika enkelt som det föregående sättet.
- Bluetooth-kommunikation. Kräver att telefonen har denna form och att man har skaffat en USB-pinne med Bluetooth, som ansluts till datorn.
- IR-kommunikation. Många bärbara datorer har sådan, liksom många mobiltelefoner. Den långsammaste kommunikationsformen. Placera mappen på lämpligt ställe i mobilens filsystem. Det brukar finnas en mapp för webbsidor som passar bra. Om man vill ha flera versioner av sin släkt kan det vara praktiskt att döpa om Html-mappen på mobiltelefonen till t.ex. *SLÄKT_090826*.

3. Leta sedan i mobilens filsystem efter Html-mappen och gå in i den. Öppna någon av indexfilerna (i DISGEN:s fall är *2-1.htm* personregistret, *3-1.htm* efternamnsregistret och *4-1.htm* ortsregistret. Då ser det ut ungefär som i figur [1]. Klicka sedan på någon symbol efter ett namn. Då får vi upp en personpost som kan se ut som i figur [2]. Via länkar i personposten kan vi klättra upp och ned i släkten. Symbolerna efter ett namn leder till antavlan med mera för personen, personens fader, personens moder respektive personens farmoder.

MAGNUS BONDESSON
magnus.bondesson@telia.com

PO Bergman vid ABC80-datorn kring vilken Dis inledande verksamhet kretsade.

TEXT: Björn Johansson
BILD: Björn Johansson, Jan Nilsson

Släktforskning förr i tiden

DIS UTVECKLING UNDER 30 ÅR

I år firar Dis 30 år. Dis, föreningen för datorhjälp i släktforskningen, bildades 1 april 1980. Initiativtagare var eldsjelen Per-Olov (PO) Bergman.

Interimsstyrelsen bestod av ordförande Lars Blomberg, sekreterare PO Bergman, kassör Margareta Avenius-Domeij samt Sören Jacobsson och Björn Johansson. Dis motto formulerades till *Släktforskning i tiden*.

PO fyllde Släkt-Forskar-Nytt, Dis första medlemsblad, med intressant och faktsäckat material, i regel på mellan 25 och 30 tätskrivna sidor per nummer. PO var också den som i olika släktforskar-sammanhang intensivt spred Dis budskap. Släkt-Forskar-Nytt var faktiskt den första tidningen i världen som

behandlade temat släktforskning och datorer! Vi tror att Dis nog också var den första föreningen med denna inriktning.

Vi som var med från början 1980 kunde naturligtvis inte ana vad som komma skulle. Varje år var jag själv skeptisk till för höga prognoser för medlemsantalet vid budgetarbetet. Men verkligheten brukade i regel överträffa förväntningarna! Från 0 till 26 000 medlemmar på 30 år – det är ju en hisnande resa! Kurvorna talar själva sitt tydliga språk [1].

Regionföreningar

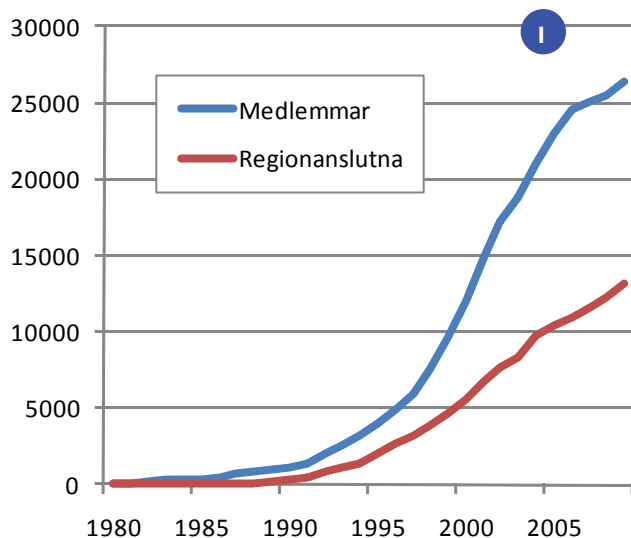
1987 fick Dis sin första regionförening, Dis-Väst. Efter det har ytterligare sju regionföreningar sett dagens ljus. Alla medlemmar inom Sveriges gränser har idag en regionförening med lokala ar-

rangemang inom räckhåll och dessutom ett kontaktnät med ett 60-tal engagerade och kunniga faddrar till hjälp när frågetecknen blir för stora [2].

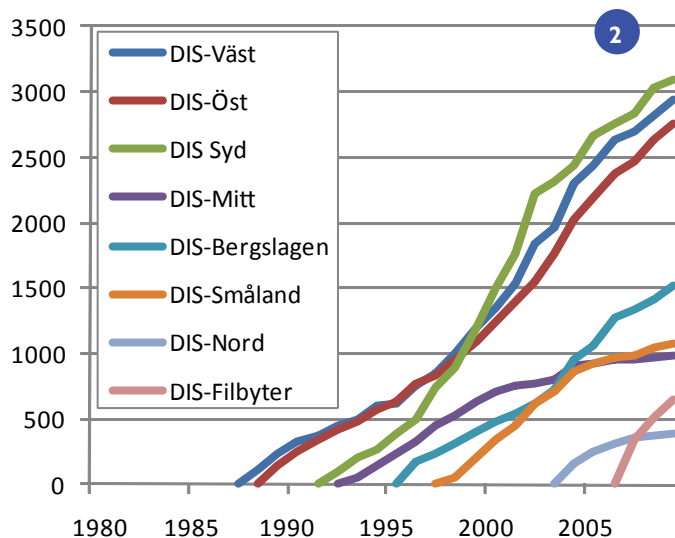
Programutvecklingen startade i rätt tid då spel- och hemdatorer började bli tillgängliga för gemene man. Luxor i Motala producerade hemdatorn ABC80. Det blev på denna dator som Dis första generation program togs fram.

Disgen

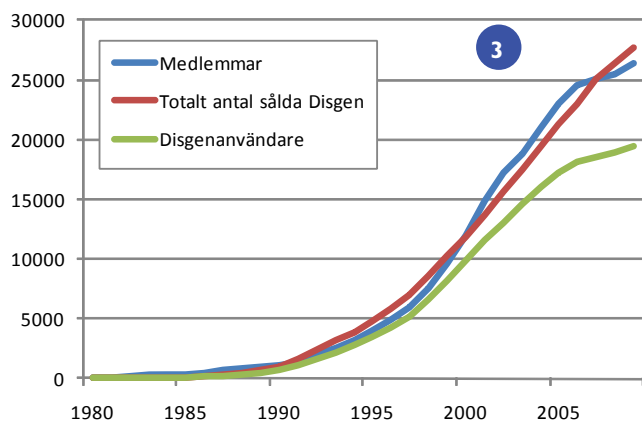
Släktforskarprogrammet DISGEN började utvecklas på och för ABC80. Efter hand kom versioner även för ABC800 och Macintosh. Via persondatorn Ericsson Step/One gick DISGEN in i DOS-världen och blev så småningom också ett fullfjädrat Windowsprogram. Även om

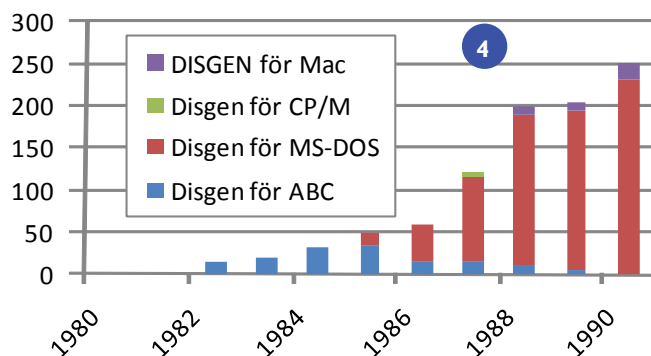
Dis medlemsutveckling 1980–2010.

Regionföreningarnas medlemsutveckling.
(1980–2000 är uppskattningar)

Spridningen av DISGEN bland medlemmarna

Ungefärliga försäljningen av DISGEN under de första åren

det var flera personer som till och från medverkat i utvecklingen genom åren, så var ändå DISGEN, och också DISREG, Lars Blombergs verk.

I det första numret av Diskulogen, 1 april 1984, skrev jag (Björn): "Vi är många nu! Det är med glädje vi kan konstatera att det idag finns ett stort antal DISGEN- och DISREG-program spridda över Norden! Visste du att ni redan är 38 som använder DISGEN och 9 som använder DISREG?" [3].

En lista med DIS programanvändare från Sverige, Danmark och Finland bifogades. DIS hade då ca 300 medlemmar!

I diagrammet ser du den ungefärliga försäljningen av ABC-, DOS- och Mac-versionerna [4]. CP/M-versionen för

» Vi är många nu! Det är med glädje vi kan konstatera att det idag finns ett stort antal DISGEN- och DISREG-program spridda över Norden! Visste du att ni redan är 38 som använder DISGEN och 9 som använder DISREG? «

MicroBee blev en återvändsgränd. Från 1991 dominerade DISGEN v5 för MS-DOS. År 2000 lämnade Lars styrelsen och utsågs då till hedersmedlem. Lars avslutade med DISGEN 8.0 och DISGEN-programmets källkoder överlämnades till nya krafter året därpå. Idag har totalt mer än 28 000 program sålts. Då har

ändå inte alla uppgraderingar till nyare versioner inräknats. Vi har nu nästan 20 000 medlemmar med DISGEN som forskarverktyg [5].

Disreg och projekt Claes

1985 inleddes projekt Claes – framställning av register till kyrkböcker, framför

Bo Kleve

Sture Bjelkåker

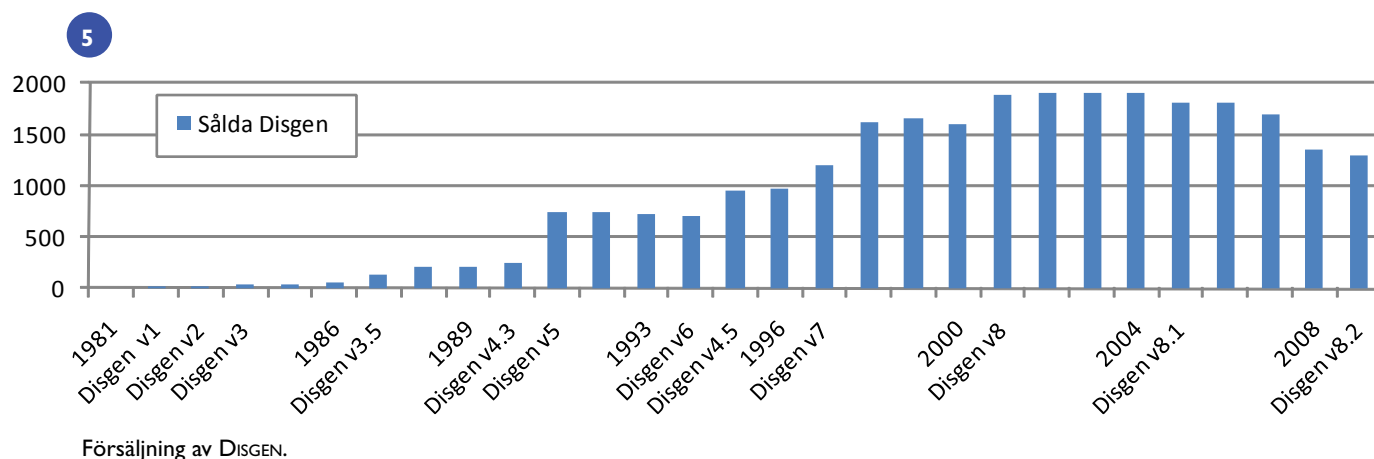
Björn Johansson

Lars Blomberg

Olof Cronberg

➔ allt vigsellängder. Arbetet utfördes på ABC80 och flera medarbetare registrerade underlaget till registren på kassetband eller på flexskiva. PO utförde själv en stor del av korrekturläsningen och producerade registren fram till 1989. Detta var verkligen ett pionjärbete! De röda registren i A4-format är nog välkända av de flesta medlemmarna från denna tid [6]. 42 register till vigsellängder, varav 20 framställdes under 1988–1989, finns att tillgå i DIS och regionföreningarnas bibliotek. PO lämnade DIS styrelse 1989 och utsågs 1990 till DIS förste hedersmedlem.

Disbyt och Dispos

När Olof Cronberg vid DIS 10-årsjubileum 1990, med det 4:e nordiska symposiet på Vårdsnäs stiftsgård utanför Linköping, presenterade databasen DISBYT såg vi embryot till en helt ny glädjekälla för medlemmar och andra forskare.

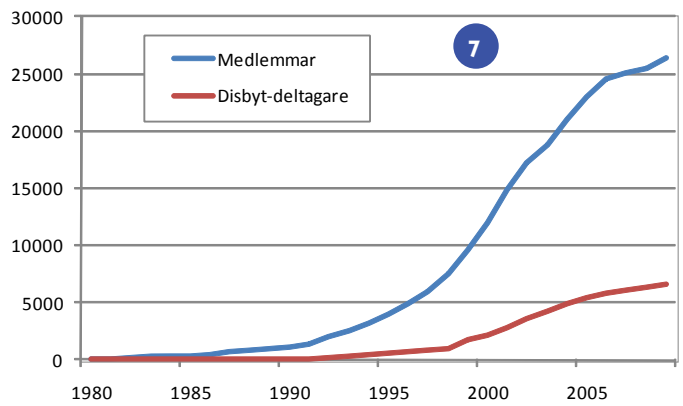
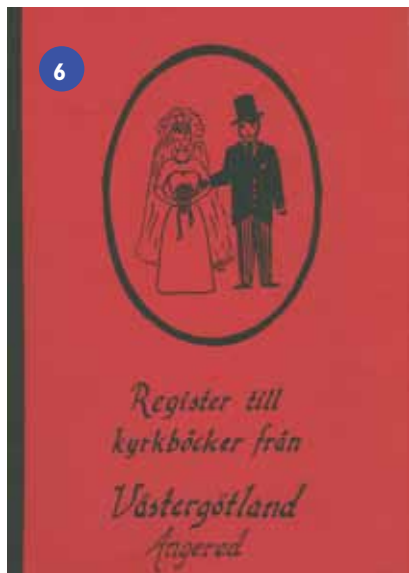
Genom att kombinera och jämföra sina uppgifter med andra forskares i en databas kunde man snabbt få besked om man hade något gemensamt. Man kunde också söka i databasen utan att tillföra eget material. Från och med december 1998 kunde man även söka i den via DIS webbsida. Plötsligt ökade intresset för att lämna bidrag och via Internet upptäckte även svenskättlingar utomlands och svenskar i exil DIS suveräna släktforskningsstöd [7].

Ju fler bidrag som tillfördes DISBYT-databasen, desto bättre blev representationen av Sveriges befolkning i materialet. Under namnet Spår har Olof i DISBYT-databasen adderat referenser till andra källor. Under 2005 tillfördes referenser till Släktdatas register och under 2007 referenser till personerna i Sveriges dödbok (se krökarna i kurvorna) [8]. Under 2009 är över 50 % av Sveriges befolkning mellan åren 1750 och 1900 med!

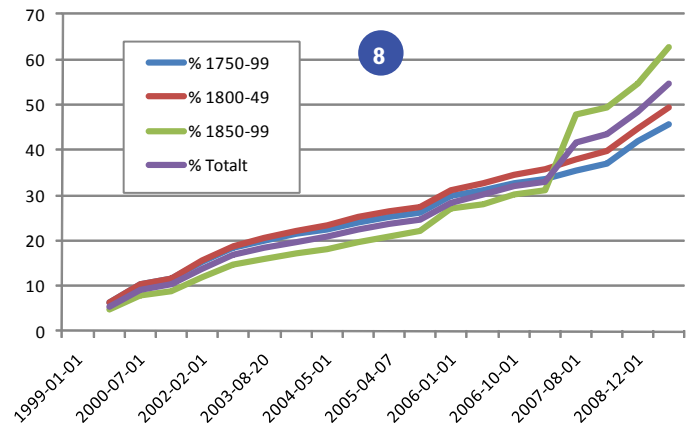
Efterhand som DIS forskare blev bättre på att ange källhänvisningar, då speciellt till Genlines material kunde Olof ur DISBYT-basen vaska fram dem och samla dem i en ny databas, DISPOS. Med en sökning i DISPOS kunde forskare få hjälp att hitta de källor de sökte. Precis som i DISBYT, kunde man söka i DISPOS via nätet. Från och med DISGEN v8.1 kan man dessutom med en knapptryckning nå de båda databaserna. Olof kom in i DIS styrelse 1988 och efterträdde Sture som ordförande 2007.

En trygg kapten

Många krafter har bidragit på olika sätt till DIS imponerande tillväxt. Men med en kapten som Sture Bjelkåker vid rodret kunde DIS-skutan undvika både grund och pirater. Med sina 26 år i styrelsen, varav 20 som ordförande, har han all anledning att vara stolt över den framgång och den tillväxt DIS har upplevt.

Antalet medlemmar som bidragit till DISBYT-databasen. Tänk om alla medlemmar lämnade sina bidrag ...

DISBYT-databasen täcker mer och mer av Sveriges befolkning.

Under hans tid som ordförande, fram till 2007, växte föreningen från under 1 000 medlemmar till över 25 000. Kanske de låga medlemsavgifterna, från de första 30 kronorna till årets 130 kronor, betydde en del. Föreningens ekonomi steg från en omsättning på runt 41 000 kronor till det 100-faldiga ca 4 miljoner kronor [9].

En stor del av överskottet har förmedlats till regionföreningarna i proportion till antal medlemmar och det egna kapitalet har genomgående hållits på en nivå motsvarande ca ett års medlemsavgifter.

När Sture lämnade styrelsen 2009 var hans utmärkelse till hedersmedlem självskriven!

Dis på nätet

Redan innan Bo Kleve gjorde sin entré i DIS styrelse 1990 hade han engagerat sig i DIS nättjänster. Med sin kompetens som kommunikationsexpert blev han 1989 DIS ansvarige för driften av DIS

meddelandesystem DIS Family, först på ABC-Östs server, sedan på DIS egen utrustning. Bo samordnade kommunikationen mellan DIS och regionföreningarnas BBS:er. När Internet gjorde sitt intåg blev det nya uppgifter som stöd för hemsida. Ett större hårddiskhaveri 1999, blev slutet för DIS Family. Bo drog också ett stort lass med att förse alla utställare med Internetanslutningar på Släktforskarlagarna 2000. Därefter har Bo svarat för driften av servrar för DIS hemsida, forskarstugan och DISGENS utvecklingsmiljö.

Diskulogen och utställningar

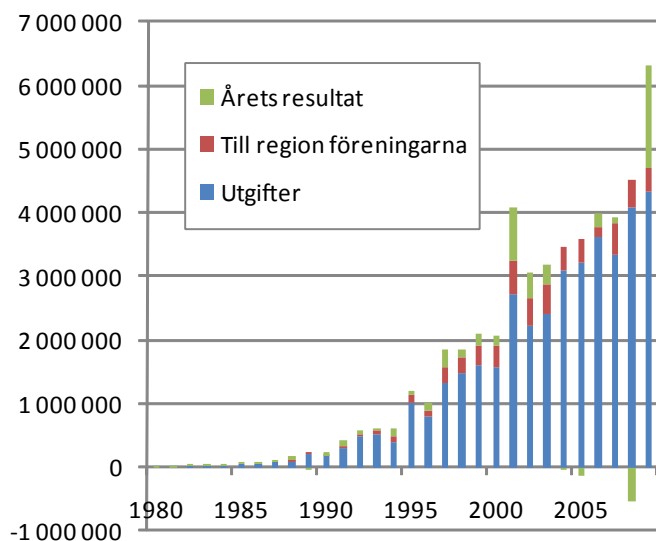
Jag, Björn Johansson, var med från början i programmeringsarbetet. Jag svarade för de första PC-versionerna DISGEN 3.3 och 3.5 innan Lars mer kraftfulla DISGEN 5 blev klar. 1994 började jag utgivningen av programanvändarbladet Diskulogen, som så småningom skulle

bli DIS medlemstidning. Jag var redaktör under 17 år och 58 nummer. Som informatör höll jag många kurser och föredag. Utställningar utformades för evenemang av olika slag. Jag lämnade styrelsen år 2000, efter 20 år, och utsågs då till hedersmedlem. 2005 dokumenterade jag DIS historia i form av en jubileumsutställning på datormuseet IT-centrum i Linköping.

Våra medlemmar

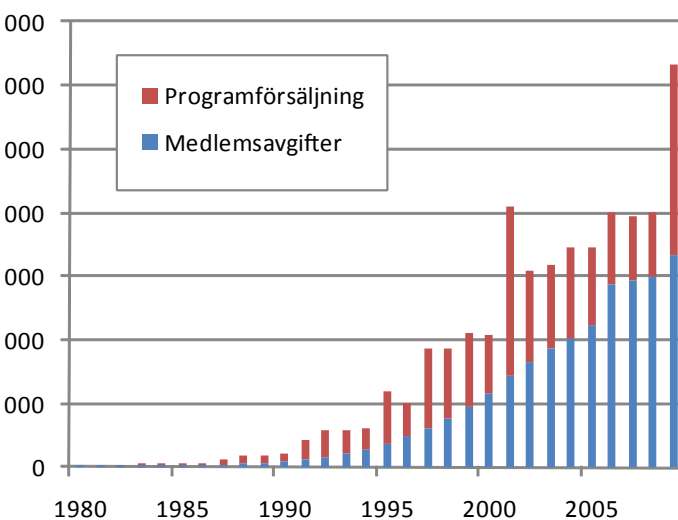
När man analyserar DIS medlemskap lite mer statistiskt kan man se att DIS-medlemmen är en trogen sådan. Den röda kurvan visar hur många av våra medlemmar som idag är kvar sedan de gick med. Ytan under den gröna linjen utgör den totala aktuella medlemstiden per år och ur detta kan man räkna ut att den typiske DIS-medlemmen är en man (baserat på förnamnsstatistiken) på 66 år som varit medlem i 8 år [10].

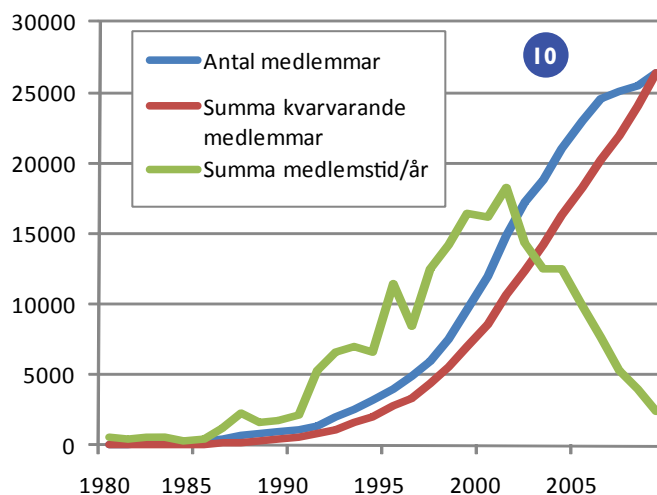

Dis utgifter genom åren.

9

Dis intäkter genom åren.

Medlemsprofil.

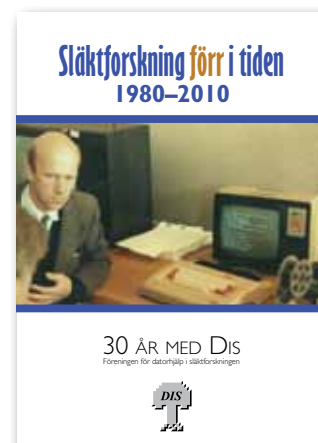
➔ Hur ser framtiden ut?

Föreningen har utan tvekan en utomordentlig plattform att utvecklas ifrån. Som den utan konkurrens största föreningen inom Sveriges Släktforskarförbund, med både program och databaser i särklass, gäller det att förvalta pundet. Nya verksamhetsområden, tjänster och tillämpningar måste bredda utbudet till medlemmarna. Det är en stor utmaning kommande styrelser och funktionärer står inför! 🍷

Läs mer ...

Många personer har naturligtvis betytt mycket för Dis genom åren. Initiativtagaren och styrelsemedlemmar med 20 år eller mer inom föreningen, har du fått möta här. Vill du läsa mer om vad som hänt genom åren, finns en 44-sidig illustrerad skrift med samma titel som denna artikel att beställa från Dis expedition.

Sätt in 50 kr på Dis plusgiro 1 40 33-5, ange "30 år" samt namn och adress, så får du skriften hemskickad per post.

TEXT: Anna Linder
 BILD: Jan Nilsson, Anna Linder,
 Bengt Karlsson

Årsmöte, jubileumsmiddag och funktionärsträff

LÖRDAG 13 MARS OCH SÖNDAG 14 MARS 2010

Lars Lundqvist från Riksantikvarieämbetet inledde årsmötet med ett föredrag, med rubriken "Historiska källor på Internet", om deras digitala satsningar.

Många museer och arkiv har digitaliserat sina samlingar, men det kan vara svårt att veta var man ska leta efter informationen. K-samsök skapar en infrastruktur för kulturarvsinformation på internet.

K-samsök (SOCH) kan sammanfattas som ett *kulturarvs-Google*. Här ska man lätt kunna leta efter information från arkiv, bibliotek och museer. K-samsök indexerar kulturarvsdatabaser medan andra aktörer bygger applikationer och hemsidor som visar informationen. K-samsök ska fungera som en koppling mellan informationen och webbplatserna.

K-samsökprojektet påbörjades under vårvintern 2008 och under mars 2010 planeras första versionen av K-samsök att släppas. För tillfället finns 3 miljoner objekt indexerade. Även Libris finns med eftersom det finns mycket information i tryckta upplagor.

Platsr

Platser och berättelser står i centrum på *Platsr*. *Platsr* är ett community där man fritt kan berätta och dela med sig av sina historier. Det går även att licensiera upphovsrätten till sin text enligt Creative Commons.

Olika grupper kan skapas där man samlar ihop olika sidors information. T.ex. har någon samlat ihop alla texter om avrättningsplatser till en grupp. Lantmäteriets kartor används för att markera var något skett. Det går även att länka in filmer från Youtube.

Liknande sidor finns i andra länder. Det har varit lite diskussioner om den norska versionen *Digitalt fortalt* skulle slås samman med den svenska *Platsr*. I Danmark finns *100 fortellinger*.

Kringla

K-samsöks ansikte Kringla är ett sökverktyg där objektet står i centrum. Informationen kommer främst från centrala och regionala museer. Kringladatabasen ska senare kunna indexeras av Google.

Liknande satsningar

Många hembygdsföreningar vill inte vara med i en betaltjänst, som t.ex. Bygdebånd, och saknar därför någonstans att vara. En väsentlig skillnad, menar Lars, är att Bygdebånd digitaliserar gammalt material medan *Platsr* visar befintligt material.

I USA finns t.ex. *footnote.com* som är kopplat till vissa myndigheter i USA. 🇺🇸

Länkar

www.platsr.se
www.kringla.nu

Medlemmar som fick diplom

- Karl-Edvard Thorén, fadder (1993)
- Karl-Erik Lerbro, fadder
- Ingvar Kärrdahl, fadder, fadder-ansvarig, regionordf m.m. (postumt)
- Carl-Olof Sahlin, DISBYT-ombud (1992), regionordf
- Ove Billing, regionordf (1992), fadder
- Jan Nilsson, fadder (1993), regionordf
- Olof Cronberg, styrelseledamot (1988), DISBYT-skapare (1990), sekr, vice ordf, ordf,
- Sigurd Nygren, fadder (1993)
- Carl-Göran Backgård, fadder (1993), utbildare, manualskrivare
- Kjell Weber, fadder (1993), utbildare, Dis Arkiv-ansvarig m.m.
- Bo Kleve, styrelseledamot (1990), IT-ansvarig
- Bernth Lindfors, regionordf (1993), fadder, utbildare, DISBYT-ombud
- Björn Molin, fadder (1993), regionordf, utbildare
- Stig Aronsson, fadder (1993), revisor
- Lars Wallgren (1993)
- Kerstin Bjernevik (1996) Mac-fadder
- Anders Larsson (1996) fadder
- Gunnar Persson (1996) fadder
- Hans Vappula (1996) fadder

En glimt från hedersbordet.

Disan, Charlotte Börjesson, underhåll under jubileumsmiddagen.

Olof Cronberg fick ett hedersdiplom.

Hedersdiplom till regionsordförande delades ut.

Föreningen Dis verksamhetsberättelse 2009

(föreningens 29:e verksamhetsår)

Styrelsen har under året bestått av:

Ordförande

Olof Cronberg, Växjö

Vice ordförande

Sture Bjelkåker, Linköping (– 7/3)

Daniel Berglund, Västra Frölunda (7/3–)

Sekreterare

Elisabet Leek, Sunhultsbrunn

Kassör

Bengt Karlsson, Motala

Övriga ledamöter

Bo Kleve, Linköping

Kjell Weber, Torslanda

Eva Dahlberg, Jönköping

Karl-Ingvar Ångström, Härnösand

Kjell-Åke Carlenäs, Linköping

Daniel Berglund, Västra Frölunda (– 7/3)

Ulf Frykman, Linköping

Ingrid Böklin, Tjörnarp (7/3–)

Revisorer

Stig Aronsson, Löddeköpinge

Jan Lilliesköld, Sundsbruk

Styrelsen har haft fem protokollförda sammanträden under året. Regionföreningarnas ordförande har varit adjungerade till styrelsen. Föreningens årsmöte hölls den 7 mars på Valla folkhögskola med föredrag av Bertil Ljungars och Barbro Bragée om JUF:s släktgårdsinventering.

ANTALET MEDLEMMAR I föreningen uppgick vid verksamhetsårets slut till 26381, vilket innebär en ökning under året med ca 2500 medlemmar brutto och ca 880 netto. Nästan hälften av medlemmarna är anslutna till någon av regionföreningarna, vilka under året erhållit ekonomiskt stöd från DIS för regional verksamhet. Regionföreningarnas verksamhet framgår av egna årsberättelser.

Vid respektive avsnitt nedan ges referens till motsvarande punkt i verksamhetsplanen.

(4D) CA 60 DIS-FADDRAR – med inriktning på DISGEN och några andra släktforskarprogram - har varit verksamma. Deras och övriga funktionärs insatser är en avgörande del av medlemsservicen. Ca 80 DIS-funktionärer från hela landet deltog i en funktionärsträff 7-8 mars på Valla folkhögskola i Linköping.

(ÖVRIGT) FORSKARSTUGAN I Gamla Linköping drivs i samarbete med Östgöta Genealogiska Förening och har hållits öppen för medlemmar och andra besökare varje vardag, och dessutom genom DIS-Filbyters försorg på helger under sommarhalvåret samt torsdagskvällar under vinterhalvåret.

(ÖVRIGT) DIS DELTOG i augusti med utställningar vid årets Släktforskardagar i Falköping. Vid den årliga förbundsstämman representerades föreningen av fyra ombud. Dessutom deltog regionföreningarna med egna ombud.

(ÖVRIGT) I APRIL DELTOG DIS vid Kartdagar i Jönköping i samarbete med Lantmäteriet. I september deltog DIS – med assistans av DIS-Väst - som utställare vid Bokmässan i Göteborg. I övrigt har DIS verksamhet presenterats vid ett flertal möten och kurser runt om i landet, i de flesta fall genom regionföreningarnas försorg.

(ÖVRIGT) INTERNATIONELLT HAR föreningen varit representerad genom sin ordförande vid den nordiska samarbetskommittén Nordgens möte i Falköping i augusti. DIS sponsrade och deltog i SwedGen Tour 2009 med besök i New England och Minnesota, vilket resulterade i ett 70-tal nya amerikanska medlemmar. Föreningen erhöll även en gåva på 10000 dollar efter avlidna Margareta Jacobs, Washington DC.

(2A) FLER ÄN 19000 av DIS nuvarande medlemmar har skaffat DISGEN, inräknat ca 1300 program som distribuerats

Många hedersdiplom delades ut.

till nya användare under året. I april lanserades DISGEN 8.2 och fick ett gott mottagande med mer än 5000 uppgraderingar. Senare under året har en mindre gratisuppdatering, 8.2-1, utkommit. Ett 20-tal medlemmar har under året fortsatt ett betydande utvecklingsarbete. Utvecklingsarbete pågår också för ett internetbaserat släktforskarprogram.

(4B) I DATABASEN DISBYT för anbyte med dator deltar ca 6400 medlemmar med utdrag ur sina släktdatabaser, tillsammans 21 miljoner poster vid årets slut. Ca 50 % av alla personer födda i Sverige 1750 – 1900 är representerade i DISBYT-basen. Ca 700 000 sökningar görs per månad.

(2C) MED SYSTEMET DISPOS för att hitta i källorna har 15000 sökningar gjorts per månad.

DIS har i samarbete med Gensline startat registreringsprojektet GIDx, bl.a. i syfte att utveckla DISPOS för sökning i husförhörlängder på gårdsnivå. 320 medlemmar har hittills deltagit i registreringen, och knappt 1000 församlingar har blivit klara.

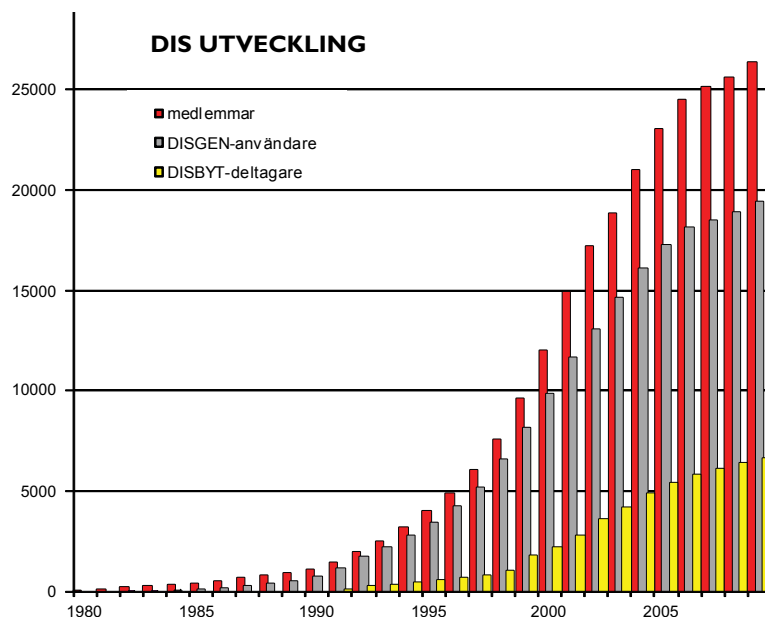
(4E) DIS ARKIV, FÖR bevarande av medlemmars släktdata för framtiden, innehöll vid årets slut uppgifter från 198

medlemmar. Referenser till 13 inlämnades material har lagts i DISBYT, på begäran eller på grund av dödsfall.

(4C) I CENTRALA SOLDATREGISTRET, som föreningen åtagit sig att hålla tillgängligt och sökbart på Internet, har i medeltal ca 100 000 sökningar gjorts per månad.

(4C) ARBETET MED DEN nya hemsidan har avbrutits. Styrelsen undersöker nya möjligheter att gå vidare.

(ÖVRIGT) MEDLEMSTIDNINGEN Diskulogen med Släktforskarlyst har under året utkommit med fyra nummer. PDF-tidningen för engelskspråkiga medlemmar, Rooted in Sweden, har utkommit med ett nummer under året.

(1C) DIS HAR ETT samarbetsavtal med Genealogiska Föreningen om att GF-aktuellt ingår i Diskulogen, och om ett gemensamt projekt, Digisam, syftande till ökad tillgänglighet till GF-samlingar genom digitalisering.

DIS har samarbetsavtal med Gensline och ArkivDigital. DIS äger 30000 aktier i Gensline Holding AB och 20000 aktier i Arkiv Digital AB.

Ragnhild Bergström, Gull-Britt Andersson (t.o.m. september 2009) och Susanne Enkel (fr.o.m. oktober 2009) har tjänstgjort på DIS kansli och Mikael Olsson (t.o.m. oktober 2009) som webb-utvecklare. Beträffande ekonomiska förhållanden hänvisas till styrelsens förvaltningsberättelse.

STYRELSEN

DIS trettionde årsmöte hölls på Valla Folkhögskola, med 113 medlemmar närvarande. Gunnar Wenngren valdes till mötets ordförande, Brage Lundström till mötets vice ordförande och Elisabeth Leek till mötets protokollförare.

Mer än 1000 församlingar är klara i Genlines GIDx-projekt. Snart ska indexeringen även kunna kopplas till SVAR och ArkivDigitals databaser.

DIS undersöker möjligheter för en ny hemsida då tidigare satsning avbrutits.

Föreningens ekonomi har varit bättre än budgeterat. DISGEN har bidragit till det positiva resultatet genom att försäljningen gått bra. Ca 75 % av DIS-medlemmarna beräknas använda DISGEN.

Medlemsintäkterna har varit högre än väntat eftersom medlemsökningen fortsatt med en nettoökning på 800 det senaste året.

DIS ska avsätta 500 000 kr av överskottet för 2009 i en utvecklingsfond. Dessa pengar ska användas i arbetet med DISGEN (t.ex. för externa tjänster).

DIS MÅSTE SATSA PÅ bra marknadsföring och lägga stor vikt på kvalitet och etik i informationen.

En satsning på webbutbildningar ska göras och i första hand instruktionsfilmer. DIS bör även publicera en lathund för publicering av släktforskningsresultat.

DIS-Norge har liknande planer och kommer att skapa en instruktionsfilm om DISBYT med hjälp av gratisprogram.

En diskussion om en värdecheck för DISGEN-utbildning ska följa med vid programköpet uppkom. Många har köpt DISGEN men inte kommit igång med användningen, de kanske skulle vara hjälpta av en startkurs. Men det kan även ha motsatt effekt och skrämja köpare som inte vill ha ett program som verkar kräva en kurs. Frågan har skickats vidare till styrelsen.

Medlemsavgiften höjs till 150 kr/år. Detta bland annat på grund av ett förslag från regeringen om att momsbelägga föreningars medlemsavgifter. DIS måste förbereda sig på att detta eventuellt sker. DIS ska även köpa in en telefonväxel för att öka tillgängligheten på kansliet. För närvarande finns bara en linje.

DIS NYE ORDFÖRANDE heter Daniel Berglund, tidigare vice ordförande. Med glimten i ögat presenterade sig Daniel för årsmötesförsamlingen. Han började släktforska 2002 och gick med i DIS tack vare DISBYT. 2006 började han att hjälpa till med DISGENS utveckling.

Daniels fyra punkter:

- en fungerande hemsida
- släktforskning på internet
- mer community-tänkande
- få fart på utvecklingen av DISGEN, DISBYT, DISPOS m.m.

TILL VICE ORDFÖRANDE VALDES Eva Dahlberg som suttit i DIS styrelse sedan 2002. Ingvar Sahlin och Charlotte Börjesson nyvaldes till styrelsen. Ingvar

Sahlin presenterade sig som en arkitekt som byggt 3000 hus men aldrig arbetat på ett arkitektkontor.

Någon undrade varför Charlotte Börjesson ur valberedningen valts in i styrelsen. Charlotte förklarade att hon alltid varit öppen med sitt intresse att få sitta i styrelsen. Om förslag på andra medlemmar kommit in har de fått företräde, men då det inte kommit in andra förslag detta år fick Charlotte chansen.

KARL-INGVAR ÅNGSTRÖM sammanfattade Släktforskarförbundets verksamhetsår. Släktforskarförbundets ekonomi har förbättrats avsevärt och resultatet för 2009 visar 1,5 miljoner plus, långt över budgeterat resultat på 51000.

Gravstensinventeringen som utförts under de senaste 30 åren har varit nedpackad i kartonger i källaren men ska nu digitaliseras av 5–6 personer med stöd från Arbetsförmedlingen.

Sveriges Dödbok 5 (1901–2009) beräknas vara klar i augusti, lagom till släktforskardagarna i Örebro. Endast ca 70 % av personerna har namn vilket innebär att det antagligen måste ges ut ytterligare en version av skivan.

Nästa år, 2011, firar Släktforskarförbundet 25 år. 🐼

Dis ekonomi 2009

TEXT: Bengt Karlsson, kassör

På årsmötet redovisades föreningens ekonomi på sedvanligt sätt. Här återges i sammandrag föreningens budget, resultat och balans för år 2009, samt den budget för 2010 som styrelsen antog i februari, och som fastställdes av årsmötet.

Det var ett bra arbetsår inom föreningen, och den globala ekonomiska krisen märktes inte av så mycket för föreningen då tillflödet av nya medlemmar har varit god.

Försäljningen av nya versionen av DISGEN blev över förväntan och fortsätter att sälja bra. Även nya medlemmar som tillkommit har köpt den nya versionen. I snitt har tretton program per dag skickats ut sedan maj månad.

Men det går nu inte att sätta sig ner med armarna i kors och tro att allt är bra, vi måste även fortsättningsvis hålla koll på ekonomin och hur omvärlden beter sig. Vi måste alla hjälpas åt att minska kostnaderna genom olika åtgärder.

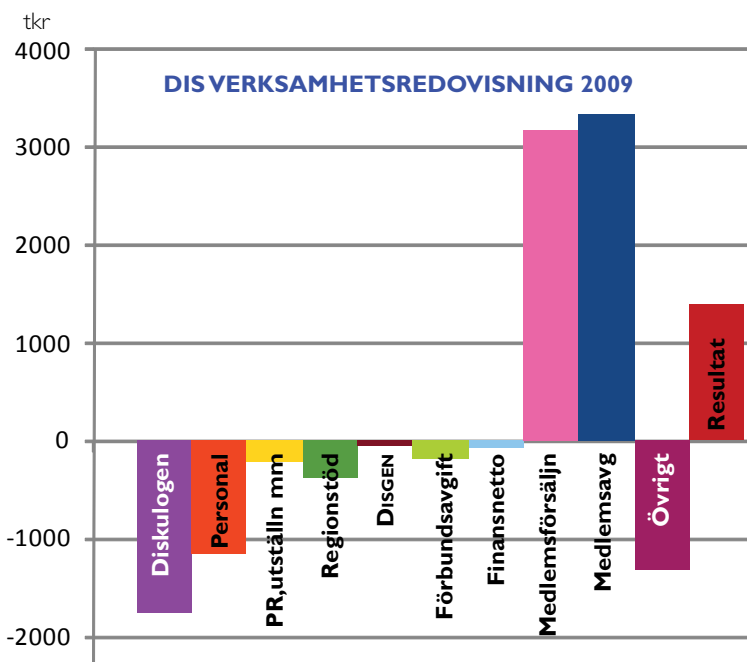
Aktietillgångarna avser marknadsvärdet för 30 000 aktier i Genline AB, samt 20 000 aktier i företaget Arkiv Digital. Värdet av aktierna i Genline AB har även under 2009 sjunkit med 18 000 kr.

Medlemstillströmningen under 2009 var god och föreningen passerade redan i slutet av mars 26 000 medlemmar och var vid året slut 26 350 stycken. Styrelsen räknar i budgeten lite försiktigt även kommande år med ett medlemsantal på 26 000 stycken med en medlemsintäkt beräknad på medlemsavgiften på 130 kr/år.

Föreningen har haft tre anställda under året för den löpande medlems servicen, hemsidan och övriga PR-aktiviteter m.m. Det skedde en del förändringar under året på personalsidan. Redaktörstjänsten för Diskulogen är inköpt. Inga arvoden utgår till styrelseledamöter, programutvecklare eller övriga funktionärer.

RESULTATRÄKNING (belopp i tusental kr)

	Budget 2009	Utfall 2009	Budget 2010
Intäkter			
Medlemsavgifter	3315	3343	3380
Försäljning till medlemmar	2310	2975	1300
Övrigt inkl räntor	90	202	250
	5715	6600	4930
Kostnader			
Kopiering (& tryck*)	250	408	200
Tryck	690	691	800
Porto & Distribution	650	773	680
CD, datorprogram m. m.	50	55	60
Bidrag regionförening	370	370	400
Personalkostnader	865	1166	690
Div. tjänster	280	294	230
Resor, kost & logi	400	356	360
Hyror & leasing	100	113	105
Tele & internet	80	65	70
Inventarier inkl avskrivning	50	70	60
Annonser, PR, utställning	265	200	190
Förbundsavgift	160	165	170
Övrigt	371	317	143
	4403	5043	4158
Årets resultat	177	1557	772
	5715	6600	4930

BALANSRÄKNING

	Ing. balans 1 jan 2009	Utg. Balans 31 dec 2009
Tillgångar		
Likvida medel	3572	5652
Aktier	115	93
Fordringar	223	117
Inventarier, lager	194	107
	4104	5969
Skulder och eget kapital		
Förutbetalda medlemsavg	975	1189
Skulder	580	675
Eget kapital	3070	2548
Årets resultat	0	1557
	4104	4412

Jubileumsmiddagen inleddes med en välkomstdrink och mingel vid en liten utställning om DIS historia. Sedan välkomnade Björn Johansson och Olof Cronberg församlingen och började, traditionsenligt, att sia om framtiden.

I Diskulogen nr 53 kan man läsa om Tord Jörans tidigare framtidsversioner. Vid 10-års jubileet sade han att minnenas kapacitet kommer att fördubblas varje halvår samtidigt som priset halveras. Detta var något han fick helt rätt i. För tio år sedan var han dock tvungen att ta upp en sak han helt hade glömt vid 10-årsjubileet – internet.

De nya framtidsvisionerna som framfördes under 30-årsjubileet handlade bland annat om OCR för handskriven text – tänk vad enkelt det skulle bli att hitta i alla gamla dokument!

Vad bra det vore om det fanns något liknande för bilder, BILDBYT, där ansiktsigenkänning kan hjälpa oss att identifiera personer på gamla foton. Detta skulle kunna finnas på internet så att personer som andra identifierat även identifieras i dina foton.

Att ha sitt släkträd på internet genom olika lösningar kommer att bli allt vanligare i framtiden.

Olof spekulerade om att det kan komma att skapas en global folkbokföring som Sverige skulle få ansvaret för. Under riksantikvarieämbetets föredrag tidigare under dagen framförde Olof en annan önskan, eller framtidsvision, om Virtual History.

– Efter att en dator har bearbetat de gamla dokumenten, t.ex. domstolsprotokollen kan man ta på sig VR-glasögon och hamna i en virtuell miljö där man själv kan vara med och se vad som hände, t.ex. gå in i en rättsal och se hur domen förkunnades.

Middagen

Under middagen hölls många tal då olika medlemmar uppmärksammades, men även DIS uppvaktades av regionföreningarna samt DIS-Norge och DIS-Danmark.

Hedersdiplom delades ut till medlemmar som under många år bidragit till föreningens verksamhet (se separat ruta på

sidan 34). Olof Cronberg har egentligen kvalificerat sig för att bli hedersmedlem, berättades det, men då han inte får ta det som en ursäkt att dra sig tillbaka fick han ett hedersdiplom i stället. Olof gick med i DIS redan som 17-åring och har suttit i styrelsen i 22 år. Tack Olof!

Underhållningen under kvällen bestod av den kända Disan (Charlotte Börjesson), som genom att klä en julgran utforskade och berättade om hela DIS släkträd.

– Vi är inte släkt genom blodsband, men genom denna (en dator), berättade Disan.

Många personer vid hedersbordet verkade ha stor tur eftersom de gång på gång fick gå fram och ta emot vinster de vunnit på lotterna som såldes under kvällen. Priserna hade skänkts av DIS, Geline, Svar, Släktforskarförbundet, Lantmäteriet och Rune Tigerstads AB i Linköping.

Stämningen var mycket god bland de 124 gästerna som samlats för att tillsammans inta DIS jubileumsmiddag. 🍷

Dominant	Öronsnibb			Recessiv
				
Fri	CC	Cc	cc	Fast

Hårfäste				
				
Spetsigt	WW	Ww	ww	Rakt

Handknäppning				
				
Vänster över	FF	Ff	ff	Höger över

Lillfinger				
				
Böjt	BB	Bb	bb	Rakt

Liftartumme				
				
Nej	HH	Hh	hh	Ja

Skrattgrop				
				
Ja	DD	Dd	dd	Nej

Kluven haka				
				
Ja	QQ	Qq	qq	Nej

Listan visar karaktärsdrag, med enkel arvsång, som man eventuellt kan upptäcka i foton och målningar.

Ärftlighet

karaktärsdrag och fingeravtryck

Kan studier av en släktings ögonfärg, öronform och fingeravtryck ge några svar av intresse för en släktforskare? Genom att göra ett släktträd över fenotypen, hur generna tar sig uttryck, kan man kanske genom uteslutningsmetoden komma fram till varifrån ett släktdrag kommer.

Jag har många gånger funderat på om släktforskare kan ha nytta av att lägga in släktdrag, t.ex. hårfästets form, i ett släktträd. Det är ju aldrig fel att samla information om släkten och om det är samlat på ett överskådligt sätt kan det vara lätt att se om informationen stödjer ens teorier.

Man måste dock alltid komma ihåg att arvsången ofta är förenklad. Två brunögda föräldrar kan t.ex. få ett blåögt barn, vilket inte kan förklaras av den förenklade arvsång som står till buds för lekmän i dag.

I tabellen till vänster har jag samlat några karaktärsdrag som kan identifieras i bilder. Dessa karaktärsdrag har en enkel arvsång, där antagligen endast en gen styr, vilket gör det möjligt för en enkel släktforskare att åskådliggöra detta i ett släktträd. Om man i en grupp bild t.ex. ser att båda föräldrarna har rakt hårfäste, ett recessivt anlag, men att ett barn ser ut att ha spetsigt hårfäste kan denna information ytterligare stödja en redan formulerad teori om ett oäkta barn.

Intressant information

Det är alltid trevligt att få information om släkten så även om du själv inte kan få ut så mycket av att veta att alla har kluven haka i din familj kan det vara en avgörande uppgift för någon annan släkting. Information om karaktärsdrag är även intressant för kommande generationer som kanske inte kan se på bilder att vi t.ex. är vänsterhänta.

Genom att veta hur alla ättlingar sett ut, med avseende på några specifika karaktärsdrag, kan man även komma fram till vilka karaktärsdrag en äldre släkting bör ha haft. Om inga bilder finns kan eventuellt beskrivningar av personer finnas i domböcker eller liknande.

Förutom utseende som syns på gamla foton och målningar kan kanske fingeravtryck vara något att studera i framtiden. Fingeravtryck från avlidna släktingar kan finnas bevarade t.ex. i polisens register, men även hederliga släktingar kan ha lämnat fingeravtryck på föremål som t.ex. keramik eller målningar.

Åskådliggöra arvsången

Rita upp en pedigree, släktträd, för varje karaktärsdrag av intresse. Fyrkanter representerar män och cirklar kvinnor. Om dessa symboler är fyllda uttrycks karaktärsdraget medan tomma symboler visar att personen saknar detta karaktärsdrag [1].

Pedigrees över sjukdomar görs på liknande sätt vilket kan vara intressant och kanske till och med kan hjälpa dig att förstå din egen hälsa bättre. För att markera att någon är bärare av en sjukdom, men inte själv har den, fylls symbolen till hälften i släktträdet. Hur sjukdomar ärvs är sällan enkelt, men att samla dem i en pedigree ger i alla fall en god överblick. En läkare kan sedan ge svar på eventuella frågor som uppkommit [2].

Varje gen symboliseras av en bokstav, ofta första bokstaven i det engelska namnet. Om genen är dominant eller recessiv visas med hjälp av stora och små bokstäver. Har du ett böjt lillfinger har du den dominant genen B, i kombinationen BB eller Bb. Har du ett rakt lillfinger har du den recessiva genen b i dubbel uppsättning, bb. Om du har ett rakt lillfinger måste din partner vara bärare av genen b för att era barn ska kunna få ett rakt lillfinger, bb.

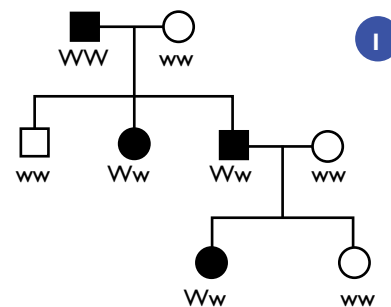
Fingeravtryck

Våra fingeravtryck är unika, inte ens enäggstvillingar har identiska fingeravtryck även om fingeravtrycken till stor del är ärftliga. Fingeravtrycken bildas i fosterstadiet och beror bland annat på tjockleken på huden, vilken är ärftlig. Vi behåller samma mönster livet ut.

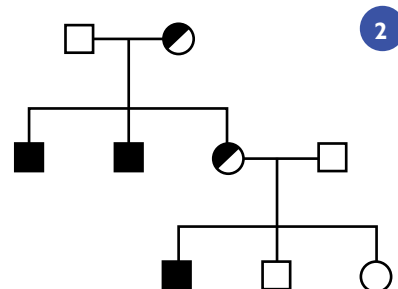
Fingeravtryck vi lämnar efter oss består av svett, talg och smuts och har samma mönster som papillarlinjerna i huden. Papillarlinjer bildas genom att det yttre hudskiktet tränger in i inbuktningar i underliggande hudlager och förankrar dem med varandra.

Det finns tre huvudgrupper av mönster på fingrarna: båge, virvel och slinga. Vissa mönster är mycket vanligare än andra. Virvlar förekommer hos 27 % av svenska män, 77 % av australiensiska urinnevånare och 39 % hos italienare. Statistiken är sammanställd i modern tid, då människor flyttar ofta, men skillnaderna är ändå tydliga [3].

Mönsterdetaljer förekommer olika ofta på olika fingrar. Dubbelslingor är vanligast på tummarna, bågmönster på pek- och långfingrarna och centralfickslinga på ringfingrarna. Det finns

Pedigree över en dominant arvsången (spetsigt hårfäste).
Fyrkant = man Cirkel = kvinna

Pedigree över blödersjuka.

Punnet-kvadrat

	X	x
X	XX	Xx
x	Xx	xx

I en Punnet-kvadrat kan man se vilka möjliga genotyper barnen kan få.

Dominanta anlag skrivs med stor bokstav, det recessiva skrivs med liten bokstav. Ett dominant anlag kommer till uttryck även om anlaget bara ärvs från en förälder.

Genotyp är genuppsättningen (B,b) och **fenotyp** är hur generna uttrycks, t.ex. böjt eller rakt lillfinger. Genotypen XX och Xx ger en dominant fenotyp. Genotypen xx ger en recessiv fenotyp.

Båge

Slinga

Virvel

Litteratur:

Diskulogen nr 53

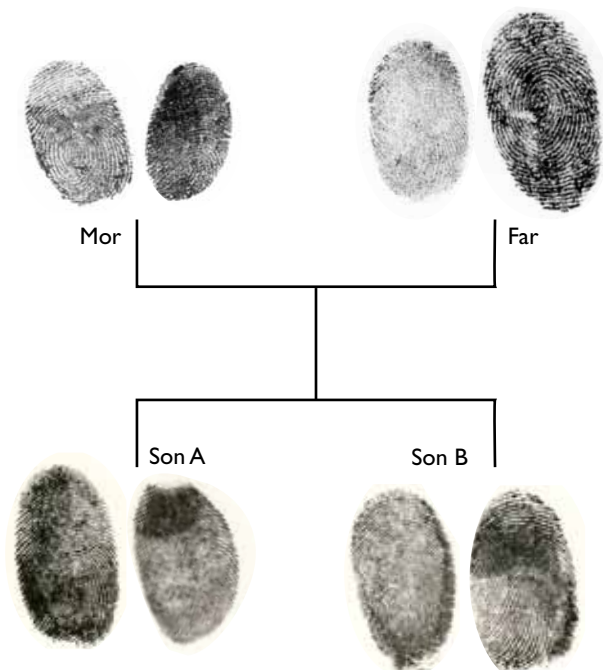
Fornvännen 101 (2006)

Scriptum nr 29 – Genealogi och genetik

Man kan göra en tavla av sina fingeravtryck. Det finns till och med företag som specialiserat sig på att producera denna typ av konstverk.

Ett släktträd med fingeravtryck kan visa skillnader och likheter på ett överskådligt sätt.

också skillnader mellan vilka mönsterdetaljer som är vanligast på höger- och vänsterfingrarna. Vissa mönster är 800 gånger vanligare på ett högerfinger än på ett vänsterfinger.

Med modern utrustning skulle det kunna vara möjligt att undersöka om t.ex. krukmakaryrket gått i arv, genom att undersöka fingeravtryck på keramik. Ingen har ännu försökt koppla ihop dessa gamla fingeravtryck med släktingar.

Då detaljerna i fingeravtrycken bestäms under fostrets utveckling finns det forskare som menar att man kan se på fingeravtrycken om man har vissa sjukdomar. Sjukdomar som beror på händelser under fosterutvecklingen.

Kroppslängd

Avståndet mellan papillåråsar har ett direkt samband med handens bredd, kroppslängd och andra kroppsmått. Detta gör att man även kan avgöra åldern på den person som lämnat ett avtryck genom att mäta avståndet mellan papillårinjerna. När vi föds är det tätt mellan linjerna och medan vi växer ökar avståndet – linjerna blir större men inte

fler. Fingeravtryckens mönster förblir oförändrade genom hela det vuxna livet. Genomsnittsavståndet mellan papillåråsar, *mean ridge breadth*, MRB, kan delas in i fem grupper:

- 0,15 mm (foster)
- 0,18 mm (nyfödda barn)
- 0,30–0,35 mm (tioåringar)
- 0,40–0,50 (vuxna kvinnor)
- 0,50 mm (vuxna män).

Värden under 0,39 mm betyder nästan alltid att avtrycket tillhör en individ under 15 år och värden på över 0,52 mm representerar nästan uteslutande vuxna män.

Lyfta fingeravtryck

Det finns många olika metoder för att förstärka fingeravtryck på en yta. Beroende på ytan används t.ex. bläck, vätska, gelatin eller ljus för att synliggöra fingeravtryck. Det gamla hederliga sättet att pensla avtrycken med fint kolpulver fungerar dock fortfarande bra. Fingeravtrycket lyfts med hjälp av en tejp som sedan fotograferas.

Fingeravtryck har under människans historia länge använts som en underskrift av viktiga dokument och affärs-

handlingar – som en företagslogga som inte går att förfalska. Redan grottmålarna lämnade sina fingeravtryck. Man har även funnit gamla babylonska lertavlor som signerats med fingeravtryck.

I fjol identifierades den tidigare okända da Vinci-målningen, La Bella Principessa, bland annat genom att jämföra fingeravtryck från den tavlan med ett från en tidigare känd tavla.

Daktyloskopi, läran om fingeravtryck, blev populär i England i början på 1900-talet och spreds sedan till resten av världen. 1906 hölls den första kursen i signalementslära och fingeravtryck i Stockholm. I Sverige användes fingeravtryck som bevis och gav en fällande dom för första gången 1912.

Skriv ner all information du har om dina släktingar och din familj. Kunskap om kroppsbyggnad, hårfärg, ögonfärg, blodgrupp, fingeravtryck m.m. i din släkt kanske kan ge svar på viktiga frågor inom en snar framtid... 🧐

Jubileumsbok Dis 30 år

Sätt in 50:- på Dis plusgiro
I 40 33-5. Ange "30 år" samt
namn och adress, så får du
boken hemskickad per post.

LÅT OSS GÖRA
JOBDET!

VI ÖVERFÖR

- DIA/NEGATIV
- PAPPERSKOPIA
- GLASNEGATIV
- SMALFILM
- VIDEOFILM
- Ljudkasset

TILL DIGITALT FORMAT

RABATT FÖR DIS-MEDLEMMAR!

WWW.BEVARABILDEN.NU

VÄLKOMMEN till

**Släktforskardagarna
Örebro 2010
28 - 29 augusti**

Följ med vad som händer inför
Släktforskardagarna på hemsidan:

www.sfd2010.se

Örebro Släktforskare

Huvud-
sponsor

ARKIV DIGITAL

Jubiléet Örebro 2010

Se släktens utländska spår

Kartfunktionen i DISGEN 8.2, som den beskrivits i de två senaste numren, nr 86 och 87, visar hur du anger svenska orter och knyter dem till släktingarnas personuppgifter. Sedan kan du med hjälp av grundkartan och egna underlagskartor visa hur dessa personer flyttat runt i landet och se hur generationer spridits genom åren. Du anger läget för orten i Rikets Nät, i nyare SWE-REF 99 TM eller i latitud och longitud. Placerar du orten med hjälp av drag/släpp så fixar programmet koordinaterna automatiskt. Det är alltid lat/lon som sparas i ortdatabasen i DISGEN. För svenska orter räknas deras lägen om till RT90 och placeras därefter i RT90-rutnätet på kartan. Detta rutnät täcker ju hela landet [1].

Visning av utländska orter

Men hur går det med utländska orter då? Ja, för dessa skall du bara ange läget med hjälp av latitud och longitud.

När en ort ingår i en svensk församling markeras den på kartan med en prick som en registrerad ort. Alla andra svenska och utländska orter innanför RT90-ramen förblir osynliga och visas först då de ingår i visade personuppgifter.

I exemplet nedan flyttar vår vän Globe Trotter, född i Rönnäng, från Pajala till Lahtis [2]. Sedan ser vi hur han kommer från Moskva till Malmö [3]. Vad som händer där emellan ser vi inte. Den gula rutan visas när du sätter markören på den aktuella linjen.

I första bilden [2] finns inga hänvisningar till utländska orter men i den andra bilden [3] visas Globes arbetsplatser, bl.a. i Trondheims domkyrka (då han var bosatt i Åre).

Förflyttningar till utländska orter utför RT90-rutan slutar i en linje som går en bit ut i kartan med en riktning som geometriskt beräknas utifrån skillnaden mellan de svenska och utländska koordinaterna. Det är alltså inte storcirkeln som gäller längre. Visserligen är det många som utvandrar och invandrar via flyg idag och då flyger man längs storcirkeln, d.v.s. nästan rakt norrut till t.ex. Kalifornien. Men de flesta av våra släktingar tog båten och åkte då bokstavligen västerut till t.ex. Amerika. En linje som indikerar utflyttning till Amerika försvinner alltså ut till vänster!

Men skulle man inte kunna göra orterna synliga i Sveriges närområde också? Jodå, här kommer tips på hur du gör för att få dessa utländska orter synliga på DISGENS karta.

Utvidga ytan för Rikets Nät

Om vi kunde utvidga ytan för RT90, skulle orterna bli "försvenskade" i den mån att de skulle ritas ut när du har referenser till dem. Som registrerade är de fortfarande osynliga då de inte ligger i

någon svensk församling. Men i ett utvidgat och därmed förvanskat RT90 beräknas de refererade orternas lägen med samma algoritm som för de svenska or-

» Alla andra svenska och utländska orter innanför RT90-ramen förblir osynliga och visas först då de ingår i visade personuppgifter. «

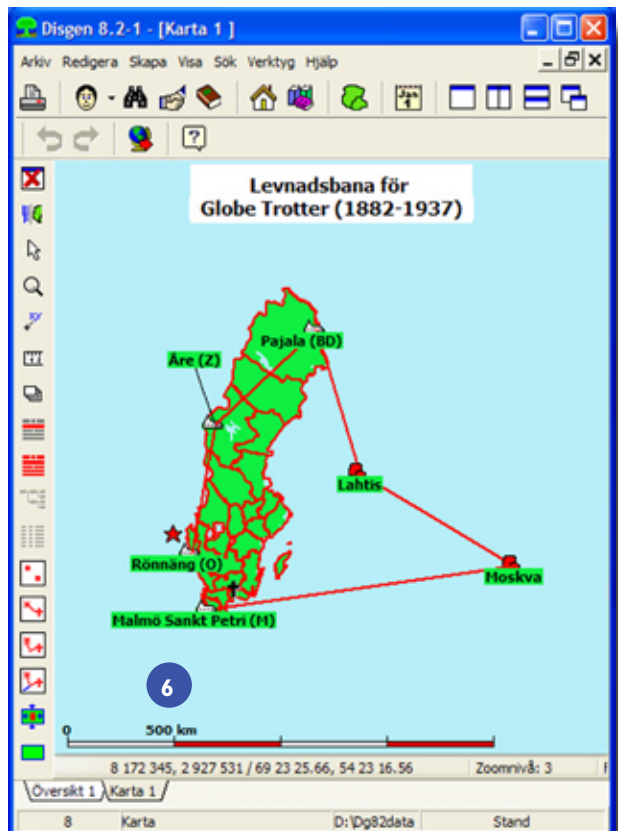
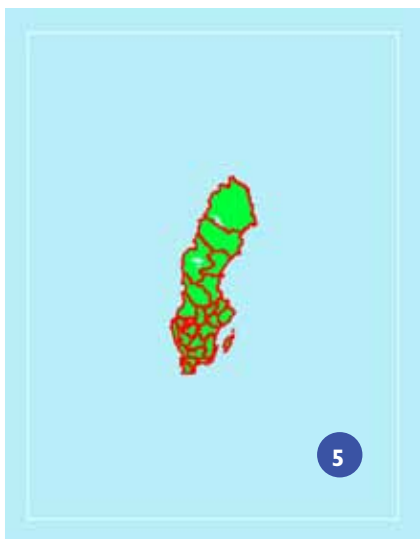
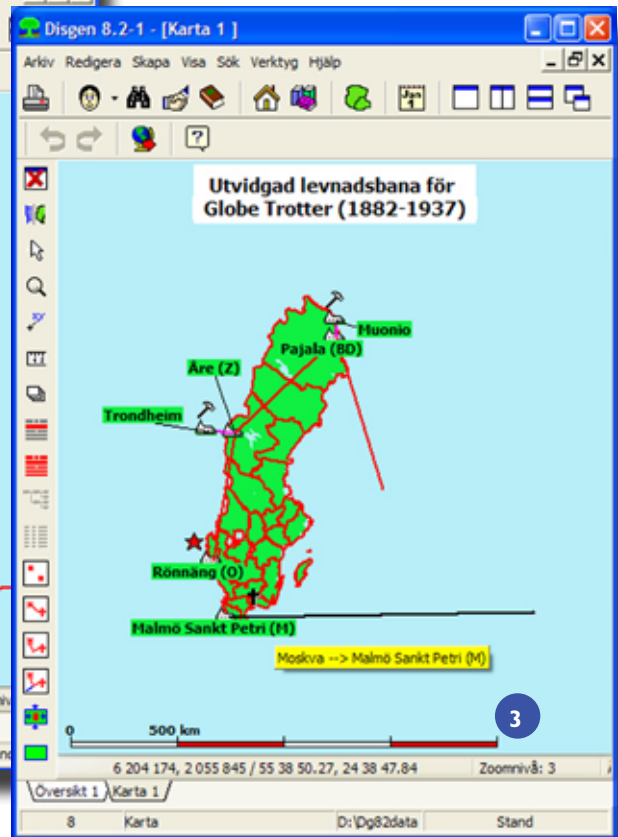
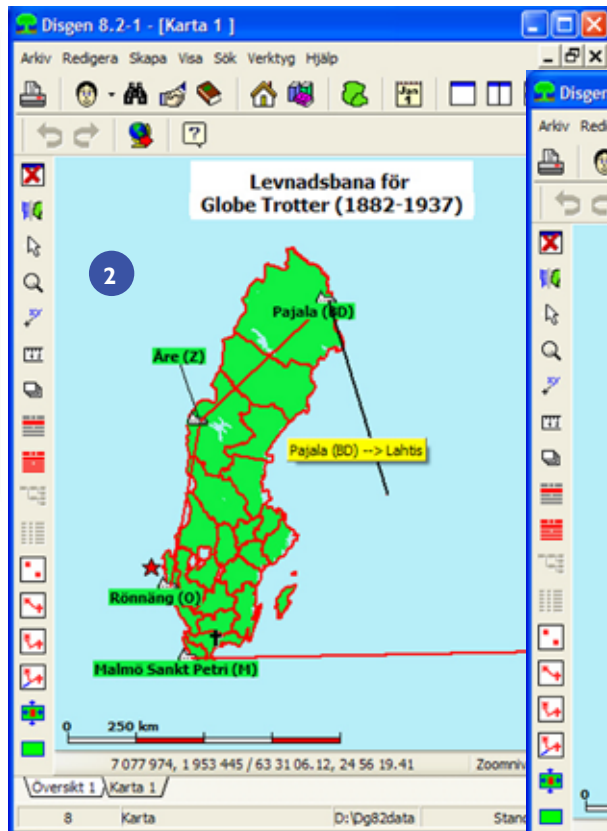
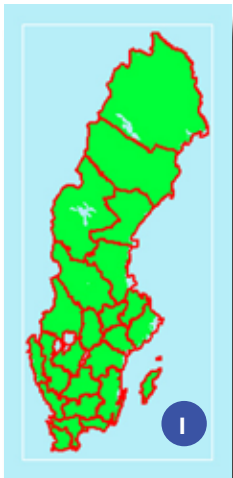
terna och hamnar ganska rätt på kartan. I dialogen för kartans *Inställningar*, under fliken *Ortvisioning* hittar du en ruta där du kan markera om du vill utnyttja det utvidgade RT90-nätet eller inte [4]. Med rutan markerad växer RT90-ytan med ca 1000 km åt alla väderstreck [5].

Innanför denna yta hamnar då större delen av Europa. Observera att avståndet mellan de utländska orterna endast blir ungefärliga då omvandlingen mellan den korrekta positionen i lat/lon och RT90 ju inte är den korrekta utanför den ursprungliga RT90-ytan.

Genom att utvidga ytan för RT90-beräkningarna får vi alltså fler refererade utländska orter att bli synliga. I exemplet ser vi nu att Globe flyttar från Pajala till Lahtis och vidare till Moskva innan han återvänder till Sverige och Malmö [6].

Lägg till underlagskartor

När du lägger in kartbilder för de territorier där dina utländska orter är belägna

- Bild 1. RT90-rutnätet täcker hela Sverige.
 Bild 2. Karta utan utländska hänvisningar.
 Bild 3. Karta med utländska hänvisningar.
 Bild 4. Välj om du vill använda det utvidgade RT90-nätet.
 Bild 5. Kartan växer med det utvidgade RT90-nätet.
 Bild 6. Refererade utländska orter blir synliga.

Bild 7. Placering av den finska kartan.

Bild 8. Två refererade orter förenklar placeringen av kartan.

kan du utnyttja dina orter som referenspunkter då du placerar dessa kartbilder. Du måste alltså importera en person med dessa orter som referenser i sina notiser.

Tips: Skapa en fiktiv person i en egen flock med notiser som refererar till en grupp av dina utländska orter. För att se orterna utan linjer kan du välja knappen *Visa orter*, den översta av visningsknapparna (med ram) till vänster i kartfönstret. I inställningarna väljer du också de notistyper som ortreferenserna ligger i.

Obs: Utländska orter kan för närvarande inte dras och släppas till kartnål som stöd för kartbildsplaceringen.

Om det blir svårt att placera en kartbild med dessa orters fiktiva lägen, kan du istället placera kartbilden så gott du kan och i efterhand flytta dina orter med drag och släpp så att de hamnar på rätt plats i kartbilden. Då överger du de ursprungliga, lagrade koordinaterna för

orterna, om du redan gett dem sådana, och ger dem istället fiktiva lägen utifrån kartbildens placering. Detta kan ändå vara ett sätt att synliggöra dina släktingars härkomst och förflyttningar.

I exemplet för Finlandskartan är det Lahdis och svensk-finska gränsen som får vara referenser för placeringen av kartbilden i lager 4 [7]. Trots att kartan täcker hela Finland så går det ganska bra att placera den.

Vår fiktive Globe Trotter har nu också passerat Helsingfors på sin resa från Lahdis till Moskva. Med två orter förenklas placeringen av kartbilden för området mellan dessa städer i lager 3 [8]. Denna bild placeras utifrån de RT90-baserade positionerna för de två orterna. Bilden måste nu vridas motsols.

Hade jag lagt bilden utan vridning hade den inte matchat orterna enligt de fiktiva RT90-koordinaterna, men norr

på kartan hade blivit rakt uppåt. Då hade jag också fått göra lite våld på orternas verkliga positioner och dra dem till kartbildens lägen.

De finska kartorna har klippts från Finska Lantmäteriets hemsida (vid retuschen av kartbilden från skärmen föll i hastigheten Åland bort).

Kanske tycker du att detta känns som en nödlösning? Men det är i alla fall en möjlighet att få levnadsbanorna att hänga ihop, med eller utan egna kartbilder.

Att visa förflyttningar över hela klotet blir nästa åtgärd, men då tar vi nog hjälp av befintliga lösningar, som *Google Earth* eller liknande, från nätet. Det kan komma i en senare version av DISGEN 8.2, den som forskar får se. 📍

Avlidna Dis-medlemmar

Stig Rahm har avlidit.

Tidigare ordföranden och hedersmedlemmen i både Dis-Väst och Uddevalla släktforskare, Stig Rahm, har vid 79 år ålder avlidit.

Stig var en dedikerad släktforskare som tidigt tog hjälp av datorn i släktforskningen. Han gillade framför allt att möta medlemmarna och att sprida kunskap. Genom att själv undervisa i släktforskning hjälpte han många att komma igång.

Hans eget intresse för släktforskning väcktes när han i mitten på 70-talet gick en grundkurs i släktforskning på TBV i Uddevalla.

Stig spelade en central roll i arbetet med boken "Namnen bakom kvarteren i Uddevalla" i vilken han listade ägarna till tomterna och vilka som bott i fastigheterna. Informationen hämtade han bland annat från husförhörslängder.

334	Jan Leijd, Älvsjö	23962	Bertil Johansson, Göteborg
27	Kaj Isaksson, Sköndal	24298	Åke Jansson, Stockholm
527	Sten Bergmar, Jönköping	25904	Karl-Axel Norrman, Malmö
929	Stig Rahm, Uddevalla	26360	Werner Ahlgren, Skillingaryd
3017	Gunnel Brundin, Leksand	27177	Sven-Olof Carlsson, Årsta
4490	Thorsten Svensson, Hässleholm	27560	Lars Knutson, Halmstad
4660	Gunnar Blomkvist, Mjölby	27989	Anita Sandin, Enskede
4903	Bertil Eriksson, Västervik	28386	Leif Dahl, Höllviken
5372	Bengt Lekhammar, Sundsvall	29471	Ulf Lindgren, Skå
6182	Rune Anderson, Linköping	29667	Barbro Skeppstedt-Eriksson, Täby
6769	Mona Svantesson, Uddevalla	30217	Willy Ekberg, Nacka
6895	Björn Stenkvist, Uppsala	31454	Lars-Olof Carlsson, Uddevalla
6910	Ella Kallner, Haninge	31509	Jan Nordlander, Norrtälje
7137	Hans Forthmeier, Vaggeryd	31972	Toivo Hellström, Stockholm
7610	Åke Lindgren, Skanör	32284	Yngve Hult, Slite
7734	Sven Erik Nilsson, Timrå	32710	Bengt Erlandsson, Hudiksvall
8842	Bertil Levin, Stockholm	35423	David Gottlieb, Bromma
9424	Eje Hultkvist, Jonstorp	35778	Bengt Berglund, Hammarö
11761	Karin Fhølenhag, Bromma	36198	Bo Johnsson, Örebro
13400	Gunnar Jacobsson, Simrishamn	37145	Åke Bergh, Uppsala
13737	Robert Carlsson, Skövde	37263	Britta Krus Persson, Eskilstuna
14020	Gunnar Wirén, Höganäs	37353	Sven Rännar, Västerås
15742	Sven Liljerup, Höör	38277	Jan Fjäll, Hudiksvall
16027	Siv Lindström, Eslöv	38493	Gunnar Nilsson, Linköping
17456	Knut Ericsson, Tumba	38661	Anna Rendahl, Vaddö
19909	Claes Gunnarsson, Vadstena	38719	Barbro Johansson, Dalby
21888	Margareta Jacobs, USA	40401	Per Rutberg, Linköping
22135	Jan-Erik Jansson, Borås	40705	Göran Mårtensson, Malmö
23466	Helene Barton, Jönköping	41704	Lars-Arne Larsson, Luleå
23551	Rune Fredriksson, Skövde	42399	Lars Qvist, Göteborg

Ny uppdatering för Disgen 8.2

I februari kom det ut en uppdatering för DISGEN 8.2 och 8.2-1. Den uppdaterade versionen kallas DISGEN 8.2-2. Vi har rättat sex ganska allvarliga fel förutom de tre småfel som kom med redan i den förra uppdateringen.

Uppdateringen finns att hämta på sidan <http://disgen.dis.se> och där hittar du också detaljerad information om de fel vi rättat.

Uppdatering rekommenderas!
Det går fort och är alldeles gratis.

medlemsbeställningar

Medlemsbeställningar

Medlemmar kan beställa från Dis på vår hemsida www.dis.se > Beställ eller genom att ringa Dis kansli på telefon 013-149043. Ange alltid medlemsnummer vid kontakt med kansliet!

DISGEN

- DISGEN 8.2 750 kr
- Uppgradering 350 kr

För den som vill köpa en uppgradering krävs oavbrutet medlemskap sedan förra köpet av DISGEN.

Dis-pin

Dis-pin emalj/gulmetall 25 kr

Äldre nr av Diskulogen

- 1 mån av tillgång 20 kr/nr

Böcker

Sorsele: Samesläkter, del 1, 150 kr
Sorsele: Samesläkter, del 2, 200 kr
Sorsele: Samesläkter, del 3, 250 kr
Sorsele: Samesläkter, del 4, 300 kr
av Thea Hälleberg

Register till vigsellängder

Se Dis hemsida.

Betala alltid i förskott till Dis plusgirokonto 14033-5 eller bankgiro 5009-6742. Porto ingår i priserna. Ring Dis kansli vid frågor!

Disgen 8.2 och Windows 7

Har varit i kontakt med Fadder ang. programmet och om det fungerar i Windows 7. Fick beskedet att det ska fungera. Windows 7 kom ut i november 2009 och DISGEN kom ut sommaren 2009, hur ni kan vara så säkra på att allt fungerar perfekt?

Hur många är som idag använder DISGEN 8.2 och som samtidigt har Microsofts nya operativsystem Windows 7? Jag använder bägge dessa program och har idag en hel del problem med att byta sidor/fönster i DISGEN. Jag matar dagligen in dessa uppgifter, har nu börjat dubbelklippa en hel del då sidorna inte slår igen fastän jag trycker på musen och väljer ok så tar det alldeles för lång tid innan den reagerar. Sitter man och skriver in enstaka uppgifter så är jag så koncentrerad på alla dessa knappar och då fungera det men när jag arbetar lite fortare så fungerar det inte. Har varit i kontakt med support för datorn och de vet inte vad det är för fel, musen har jag testat på den gamla datorn med XP på och det fungerar där. Något är fel för så här segt ska inte knapparna reagera. Vill att ni tar upp detta problem! Vill gärna veta om det är fler som har problem med det. Hur mycket har ni testat DISGEN i Windows 7?

Och sen en annan fråga: Varför tar ni bort bra saker i DISGEN när ni gör om programmet? T.ex. när man söker på en person och har skrivit in namn och födelseår i fliken med kikaren så kunde man tidigare dubbelklicka på bilden och då satte sökningen igång. Nu måste man trycka på knappen "sök" för att det ska fungera, det är likadant om man ska skriva något i en fotnot. Förr så kunde man dubbelklicka där men det är också borttaget, och även under orter är det borttaget. Det finns många sådana småsaker som jag saknar.

KARIN JOHANSSON, MEDLEM 10634

Svar ang. DISGEN 8.2 och Windows 7

Jag ska försöka ge svar på dina funderingar. Låt gärna din fadder rapportera problemen du har. Om vi ser att flera har problem kanske det till slut går att lösa även om vi inte kan återskapa problemet i första skedet. Det är inte enkelt att göra förändringar i ett program. Ena halvan blir glad och andra blir missnöjd oavsett hur vi gör. Det brukar bli speciellt tydligt när det finns flera olika sätt att lösa en uppgift.

En av våra utvecklare har kört DISGEN på Windows 7 sedan i maj förra året när Microsoft släppte sin första releasekandidat av sitt nya operativsystem. Han har inte upplevt problem av den typen du beskriver. I och för sig har han en mycket kraftfull maskin. Vi gjorde en del tester med positivt resultat på deras betaversionen redan innan 8.2 släpptes. Jag har inte ännu sett några specifika DISGEN-problem relaterade till Windows 7 från medlemmar som kör det.

CHRISTER GUSTAVSSON, DISGEN-ANSVARIG

Windows 7

Två texter i Diskulogen 87 angick mej.

1. Notisen "Disgen 8.2" på sid 4. Jag uppdaterade och trodde att symbolen på datorns "skrivbord" skulle bli DISGEN 8.2-1, men det blev det inte. Har jag gjort fel nu igen?
2. Artikeln "GIDx" på sid 6. Svenska ortnamn på CD fungerar inte med Windows 7. Björn Jönsson, Sveriges Släktforskarförbund, svarar följande på min fråga: "Tyvärr fungerar inte vår CD Svenska Ortnamn tillsammans med Win7 och dess 64-bitars operativsystem. Vi har inga planer på att tillverka en ny CD för Win7 med 64-bitar. Det kommer med all säkerhet att tillverkas bakgrundsprogram som konverterar 32-bitar till 64-bitar på den öppna marknaden. Vi kommer i dagsläget inte att rekommendera eller supporta någon specifik programvara utan det får var och en lösa själva."

Är det bara CD:n Svenska ortnamn som berörs av detta? Hur är det med hjälpmedel utgivna av andra än Sveriges Släktforskarförbund? Vem har en bra lösning?

BO HEDLUND, MEDLEM 22046

Problem med DISGEN 8.2 och Windows 7

Jag har en något annorlunda erfarenhet än den som presenterades på "kort och gott" i senaste numret av Diskulogen.

I mitt fall ville inte DISGEN 8.2 starta sedan jag uppgraderat min Vista SP2 Home Premium till Windows 7 Home Premium.

Den klagade över rättigheterna till: C:\ProgramData\Dis\Disgen8.2\Language\Disgen.LI
Om du råkar ut för samma sak så behöver du först göra hela den mapphierarkin synlig för att därefter kunna gå ner däri och ge dig själv rättigheter till filen ifråga.

GÖRAN NORSTEDT, LOMMA

Ang. My Heritage!

Läste Bertil Almqvist's funderingar kring släktforskningsprogrammet My Heritage.

Min man och jag har använt det sedan september i år och tycker det är bra. Vi har uppgraderat programmet till Premium som ger i vårt tycke ett fantastiskt verktyg för otroligt utförliga rapporter. Man ligger även ute på nätet och jämförs med andra som forskar. Vi har fått meddelande om flera träffar från andra som forskat på samma personer. En träff var bl.a. från Minnesota USA.

Vi tycker att det är ett bra program och det spänner över hela världen.

KRISTINA ÅSTRÖM, MEDLEM 44051

RSV-kod i DISGEN 8.2

Sitter och lägger in nya DISGEN 8.2. Jag tycker att det är lite synd att man inte har ändrat RSV-koden (Församlingsnumren) till de nya numren som man har fått. Alla församlingar i länen Malmö-Kristianstad börjar t.ex. på 12, men i DISGEN 8.2 står det fortfarande 11 på dom församlingar som tillhörde Kristianstads län. Och varför har inte alla nya församlingarna kommit med?

KARIN JOHANSSON

Använd gärna insändarsidan för att diskutera något angeläget ämne. Men skriv så kortfattat och koncentrerat du kan. Skicka din insändare till diskulogen@dis.se. Diskulogen förbehåller sig rätten att koncentrera insändare.

Mejla era svar till diskulogen@dis.se

Ang. My Heritage

Bertil Almqvist, medl. 27840 (Diskulogen nr 87 2009-12) undrar över släktforskningsprogrammet My Heritage. Jag kan förstå att han blir misstänksam över ett gratisprogram som erbjuder så många möjligheter.

Själv har jag använt programmet sedan något år och har lagt in hela min släkt från 1600-talet. Programmet är lättarbetat och man får själv sitta och lura ut hur det fungerar. Det är lätt att lägga in bilder. Med digitalkamera har jag tagit bilder av foton och målningar på gamla släktingar och via datorns fotoprogram fört över till släktträdet. Man kan lätt skicka hela släktträdet till intresserade släktingar som då får tillgång till hela materialet. Varje gång jag lägger in en person i programmet så skickar My Heritage ett infomail till de släktingar som har tillgång till det. Jag får också mail med tips på andra forskare som kan vara inne på samma släktträd, via s.k. Smart Matches. På det sättet har jag haft kontakt med flera personer, bl.a. en som har samma anfader som jag. Det tycks vara en oändlig massa släktforskare som använder My Heritage. Jag hittade detta program på Internet av en slump. Så vitt jag minns har jag inte gjort några nedladdningar av konstiga "programsnuttar."

Jag har bara ett lösenord. Något konstigt har ännu inte dykt upp med detta program, inte ens krav på abonnemang. Det jag inte förstår är att någon kan bjuda på detta roliga och finurliga program.

My Heritage har ett gratis Basprogram för upp till 250 personer (250 MB). Vill man lägga in upp till 2500 personer så får man välja ett Premiumprogram men då kostar det \$6.25 per månad. Ett ännu högre program kostar ca \$9 per månad.

ARNE SANDSGÅRD, MEDLEM 27985

Our Anderson Grandparents

Vi söker efter efter mina Svenska mor-/farföräldrar och deras förfäder.

Andrew Anderson var min mor-/farförälder. När han flyttade till USA runt 1890 måste de amerikanska myndigheterna ändrat hans namn då Andrew inte är ett svenskt dopnamn. Andrew föddes i Sverige den 20:e december 1863. Utifrån de ledtrådar vi hittat så tror vi att han kom från någon av byarna runt Siljan.

Hans fotoalbum daterat 23:e december 1893 innehåller bilder från Falun, Rättvik, Djura, Insjön, Leksand, Gävle, Borås och Göteborg.

Vi antar att Andrew föddes nära Siljan och att han flyttade till Göteborg där han jobbade ett tag innan han emigrerade till USA.

Andrew kom till Chicago. Han träffade min mor-/farmor Hanna Kjell i La Grange, Illinois och de gifte sig där 1895.

Min svenskfödda mor-/farmor Hanna Kjell föddes den 7:e december 1865, orten är okänd. Min familj skulle uppskatta alla ledtrådar som kan hjälpa oss att hitta våra svenska förfäder.

ANDREW OCH HANNAH ANDERSON, SAN MARINO

faddrar & disbytombud

DISGEN/Mac

Kerstin Bjernevik, Kista	08-7511630
kerstin.bjernevik@bredband.net	
Kerstin Olsson, Eslöv	0413-31025
kerstin.olsson17@comhem.se	
Sven Olby, Västerås	021-20494
sven.olby@hem.utfors.se	

Reunion/Mac

Helge Olsson, Anderslöv	0410-20002
helge@dis-syd.se	
Gunilla Hermander, Hudiksvall	0650-94188
macnilla@telia.com	
Micael Korndahl, Åre	0647-664777
micael.korndahl@gensoft.se	
Kerstin Farm, Sundsvall	060-679111
kerstin.farm@telia.com	

Min Släkt

Elinor Elmborg, Södertälje	
el.e@live.se	
Bo Svartholm, Frösön	063-44286
bo.svartholm@snf.se	

Holger

Kenneth Mörk, Sala	0224-77572
kmsala@sheab.net	

DISBYT-ombud

Carl-Olof Sahlin, Täby	08-7563314
carl-olof.sahlin@telia.com	
Ronnie Thomasson, Lund	046-122100
Ronnie.Thomasson@telia.com	
Charlotte Börjesson, V. Frölunda	031-478093
charlotte.borjesson@telia.com	
Hans Vappula, Landvetter,	031-945132
hans.vappula@gmail.com	
Håkan Asmundsson, Linköping	013-154126
hakan@asmundsson.nu	
Rolf Eriksson, Vikingstad	013-81283
rolferiksson@brevet.se	
Boine Nurmi, Västerås	021-417344
boine.r@nurmi.nu	
Bernth Lindfors, Njurunda	060-31524
bernth.lindfors@telia.com	

DISBYT/Finland

Gunnar Bergstedt, Stockholm	08-250966
gunnar.bergstedt@gfh.se	

Dis Arkiv

c/o Kjell Weber, Källarbanken 11, 423 46 Torslanda	
dis_arkiv@dis.se	031-563477

Sedan förra Diskulogen har Arne Hallberg slutat som fadder, och Kurt Gustavsson som DISBYT-ombud. Vi tackar dem för deras insatser!

Nytt för denna gång är att faddrar haft möjlighet att tala om på vilket sätt de helst vill bli kontaktade. Den kontaktinformation som inte står inom parentes bör i första hand användas.

DISGEN/PC

Fadderlista i postnummerordning

Rolf Ahlinder, Handen	08-7771996	(rolf.ahlinder@dis-ost.se)
Stig Geber, Uttran	08-53030734	(stig.geber@telia.com)
Håkan René, Vällingby	08-57974560	(hakan.rene@gmail.com)
Carl-Göran Backgård, Åkersberga	08-54061136	(cg@milstolpen.org)
Bengt Kjollerström, Lund	(046-126018)	bengt.kj@bredband.net
Holger Andersson, Lund	046-248069kv+helg	(holger.andersson@lsn.se)
Anders Larsson, Svedala		anders@dis-syd.se
Jan Nilsson, Staffanstorps	046-255788kv	(fotojanne@bredband.net)
Gunnar Persson, Höganäs	042-330515	(gunnar.persson@mailbox.swipnet.se)
Caj Nilsson, Svalöv		caj.nilsson@tele2.se
Rune Jönsson, Kristianstad	044-245217	(rune@dis-syd.se)
Ove Billing, Laholm	0430-14120	(od@laholmo.net)
Arne Sörlöv, Tving	0455-70304	(arne@sorlov.com)
Jan Jutefors, Rockneby	0480-66565kv	(jan.jutefors@telia.com)
Ingrid Länestad, Västra Frölunda	031-471847dag+kv	(lannestad@tele2.se)
Jan-Åke Thorsell, Västra Frölunda	031-291155kv	(jama.thorsell@spray.se)
Kent Lundvall, Uddevalla	0522-74740	(k.lundvall@telia.com)
Inga-Lill Fjällström, Ljungskile	0522-34319	(ingalill45994@gmail.com)
Karl-Erik Lerbro, Kinna	0320-13235dag+kv	(karl-e.Lerbro@telia.com)
Lars Westerström, Skövde	(0500-484166)	lars.westerstrom@swipnet.se
Börje Jönsson, Eksjö	0381-10840	(b_json@hotmail.com)
Karl-Edvard Thorén, Linköping	013-101151dag+kv	(karlet@comhem.se)
Torsten Ståhl, Norrköping	011-148066	(totta.stahl@telia.com)
Elisabeth Molin, Havdhem	0498-481377	(elisabeth@snevide.com)
Göran Thomasson, Eskilstuna	016-130271	(g.thomasson@telia.com)
Stig Svensson, Flen	0157-70138	(runeby@telia.com)
Gunnar Jonsson, Säffle		kilagenealogen@telia.com
Jan Wallin, Örebro	(019-183830)	jan.wallin.orebro@telia.com
Marianne Munktell, Falun	023-24728	(mm@abc.se)
Claes Embäck, Gävle	026-192500	(claus.emback@tele2.se)
Kurt Wikholm, Gävle	026-102344	(kwikholm@gmail.com)
Tony Rodin, Bollnäs	(070-3506304)	tony.rodin@gmail.com
Staffan Bodén, Iggesund	0650-561417	(sbgen@tyfonmail.se)
Bodil Orremo, Frösön	063-44666	(bodil.orremo@bredband.net)
Arne Bixo, Fränsta	0691-30502	(arne.bixo.dis@telia.com)
Joachim Söderström, Sundsvall	060-155030kv	(joachim.h.soderstrom@telia.com)
Örjan Öberg, Härnösand	0611-22188kv	(orjan@baksokuva.se)
Per-Anders Hörling, Sollefå	(0620-14613)	per-anders.h@telia.com
Peter Johansson, Örnsköldsvik	0660-375567	(peter.johansson-oer@telia.com)
Lennart Näslund, Örnsköldsvik	0660-372109kv	(lntagan@home.se)
Sigurd Nygren, Umeå	090-186487dag	(sigurd.nygren@ersboda.ac)
Laila Larsson, Ersmark	0910-720041	(laila.tuva@telia.com)

Danmark

Georg Agerby, Brøndby	+45-43965337	(g.agerby@jubii.dk)
-----------------------	--------------	---------------------

Finland

Henrik Mangs, Vasa	(+358-500268361kv)	henrik.mangs@netikka.fi
--------------------	--------------------	-------------------------

Norge

Knut Egil Hamre, Halden	+47-69176169dag	(keh-dis@online.no)
Alf Christophersen, Songe	+47-94353793	(alf.christophersen@medisin.uio.no)

Torsten Ståhl

Ålder: 55 år
 Bor i Norrköping.
 Släktforskat i 30 år.
 Medlem i DIS sedan 1989.
 Fadder för DISGEN sedan 2000.
totta.stahl@telia.com
 011-148066

Jag köpte min första dator 1989, en begagnad sak som tog upp ett helt skrivbord. I samband med datorinköpet gick jag med i DIS och köpte DISGEN.

Att jag valde DISGEN är väl naturligt, nära till Linköping och ett bra program. Jag har provat de andra svenska programmen men aldrig fastnat för något annat. DISGEN är enkelt och bra. Som fadder skulle jag vilja att de som köper programmet tar sig tid att läsa igenom manualen. Då problem dyker upp hittar man snabbt svar i en bekant manual.

Sedan ska man alltid ta en backup innan man ska göra något man är osäker på, t.ex. koppla loss någon person och sedan koppla ihop den med en annan person.

Använd register, skivor, DISBYT, anbytarforum m.m för att få ett skelett, men kontrollera sedan allt i kyrkböckerna själv. Lita inte på att allt på nätet och skivor är rätt, det är så lätt att komma fel i sin forskning då. I Östergötland har vi ingresser till bouppteckningar som Mari-Anne Olsson skrivit av. Ett mycket bra hjälpmedel, särskilt när man letar efter försvunna personer, finns att köpa genom ÖGF.

Jag är fastighetsskötare/reparatör på Serveras lager i Norrköping, gift och har två utflugna döttrar. Vi gillar att resa till värmen. Annars är det mycket sport som gäller, då helst fotboll. Ser främst på Arsenal och Sleinper, som är Norrköpings stolthet nu när det gäller fotboll.

Min släkt håller sig nästan helt och hållet inom Östergötland. Jag forskar även åt alla mina kompisar och ingifta i slakten. Det är mycket roligt att berätta att vänner är släkt med varandra. Jag lägger in alla uppgifter i DISGEN – det kan komma till användning framöver – som en sorts personsamlare som en del säger. Jag har blivit mycket duktig på att eliminera dubletter genom att koppla loss, radera och koppla ihop igen.

Jag försöker följa upp alla födda i Ringarums socken och se vart de tog vägen genom livet. Det är väl inget projekt man blir klar med, men vi är några stycken som jobbar med det på olika håll. Någon får väl sammanställa det i framtiden och göra en CD-skiva. 🐦

Ordförande

Daniel Berglund,
 Hängestensvägen 38, 421 67 Västra Frölunda,
 031-443 143,
daniel.zz.berglund@gmail.com

Vice ordförande

Eva Dahlberg, Brunnsgatan 28, 553 17
 Jönköping, 036-169 857,
eva_dahlberg@bredband.net

Sekreterare

Elisabeth Leek, Norra Notåsa,
 573 73 Sunhultsbrunn, 0140-212 25,
elisabeth.leek@telia.com

Kassör

Bengt Karlsson, Stiglötsgratan 24,
 586 46 Linköping, 070-754 36 04,
kassor@dis.se

Övriga ledamöter

Charlotte Börjesson
 Tenorgatan 8, 421 38 Västra Frölunda
 031-478093, charlotte.borjesson@telia.com

Kjell-Åke Carlenäs, Storgården 16,
 586 55 Linköping, 013-340 04 85,
ka.carlenas@bredband.net

Ulf Frykman,

Arrendegatan 5, 583 31 Linköping,
 013-2149 37, ulf.frykman@comhem.se

Bo Kleve, Solhaga 7, 582 47 Linköping,
 013-104 204, bok@dis.se

Ingvar Sahlin

Sylvestergatan 5, 411 32 Göteborg
 031-168880, 0766-368880
ingvar.sahlin@gmail.com

Kjell Weber, Källarbanken 11,
 423 46 Torslanda, 031-563 477,
wbr@swipnet.se

Karl-Ingvar Ångström,

Hemmansvägen 87,
 871 53 Härnösand, 0611-203 41,
karl-ingvar.angstrom@telia.com

Valberedning

Sammanställande: **Anna Lövgren**,
 Sinkal, 962 22 Jokkmokk
 0971-37041, anna.lovgren@telia.com

Dis-Nord

c/o Rolf Fräki, Stationsvägen 17,
953 93 Karungi, 0922-300 62,
ordf_nord@dis.se
Hemsida: www.dis-nord.se
Ordf: Rolf Fräki

Dis-Nord, den nordligaste regionföreningen i Dis, har Norrbottens och Västerbottens län som sitt verksamhetsområde.

Medlemsmöte 2010-01-30

Ordförande Rolf Fräki hälsade alla varmt välkomna och speciellt föredragshållaren Bernth Lindfors, DISBYT-ombud för norra delen av Sverige.

Bernth informerade på ett mycket inspirerande sätt om DISBYT: Hur man gör en söklista i DISGEN, hur man skickar in, hur han själv kontrollerar inlämnat material, med betygssättning och förslag till justering.

Föredraget lockade säkerligen fler att skicka in sitt material.

Kjell Westerberg, utbildningsansvarig, informerade om kartfunktionen i DISGEN 8.2. Bland annat om hur ortträdet, egna kartor och bilder skapas.

På några stationer demonstrerades släktforskarprogrammet Holger, hur man hittar information på internet och olika CD-skivor. Några medlemmar fick även hjälp med att hitta sina anor.

Ordförande för valberedningen, Folke Aili, informerade och Kerstin Sandelin-Anton blev Dis-Nords kontaktperson i Umeåområdet.

Gott kaffe med bröd serverades under en paus.

GUNILLA KASSBERG

Dis-Mitt

c/o Lilliesköld, Johannedalsv 150,
863 36 Sundsbruk,
060-155 030, ordf_mitt@dis.se
Hemsida: www.dis-mitt.se
Ordf: Kurt Wikholm

Det nya året har kommit igång rejält. Årsmötet närmar sig och det kommer att bli förändringar i styrelsen. Jag skriver härmed min sista spalt som ordförande för DIS-mitt och lämnar styrelsen efter sammanlagt över 10 år.

Nu ska jag ägna tid åt egen forskning, familjeliv och arbete ett tag. Det har varit en spännande resa som lärt mig massor och jag är tacksam över att ha fått träffa så många nya människor, varav många blivit nära vänner.

Jag ser med glädje att vi idag täcker in större delen av vårt område och har verksamhet på fyra satsningsorter. Jag vill tacka alla som hjälper till att göra det så roligt att jobba inom DIS, och Dis-Mitt i synnerhet. Förhoppningsvis syns vi i något sammanhang under året.

ANNA SÖDERSTRÖM

Dis-Bergslagen

Ekevägen 2 B, 72218 Västerås,
021-841111
ordf_bergslagen@dis.se
Hemsida: www.dis-bergslagen.se
Ordf: Brage Lundström

Dis-Bergslagen har, efter det att DISGEN uppgaderats till DISGEN 8.2, omarbetat sitt studiematerial. För närvarande pågår ett stort antal kurser på de större orterna. Intresset är så stort att styrelsen beslutat erbjuda alla inom Dis att köpa materialet. På vår hemsida www.dis-bergslagen.se visas innehållsförteckning och hur man beställer materialet.

Våra "Tematräffar" om DISGEN och dess olika funktioner fortsätter, där mycket även finns på vår hemsida, under *Handledningar*. Vi kommer att utveckla ämnet "Windowshantering".

Kursledarna och faddrarna upplever att många har för dåliga kunskaper om sin dator och programmen. Tematräffar kring "Windowshantering" har blivit uppskattade. Därför kommer handledningar om detta att läggas ut på vår hemsida.

Inom *Bergslagssamverkan* har vi ett samarbete med släktforskarclubbarna i området. Vid släktforskar dagarna har vi haft gemensam monter och vi har egen hemsida www.genealogi.se/bergslagen. Där publiceras material om organisation, gruvor, hyttor, hamrar, transporter, järnvägar, uppstäder m.m.

BRAGE LUNDSTRÖM

Dis-Öst

Anderstorpsvägen 16,
171 54 Solna, 08-7511630,
ordf_ost@dis.se
Hemsida: www.dis-ost.se
Ordf: Kerstin Bjernevik

Ett av våra projektarbeten

Forskningsprojektet *Beda Fundell – Bageriidkerska i Uppsala 1924–1970* genomfördes till släktforskningsdag 2009. Beda Fundell var företagare i Uppsala vid en tid när det inte var så vanligt med kvinnliga företagare.

I projektet ingick sedan vanlig släktforskning där vi såg att Bedas anor var spridda över hela Uppland. Själv var hon född i Bromma den 1 augusti 1877. Delar av släkten utforskades av olika personer och resultatet slogs därefter samman i en DISGEN-databas. Databasen bestod till slut av 854 personer där den äldsta var född 1694 och den yngste 1992.

Vad gällde Bedas liv försökte vi forska i lite mer udda källor som betyg från stadsarkiv, bolagshandlingar och årsredovisningar från Bolagsverket och uppgifter från olika yrkesföreningar från stadsarkiv och folkrörelsearkiv. Tidningsnotiser i olika tidningar hittade vi på Universitetsbiblioteket *Carolina Rediviva*.

Vi fann uppgifter om var Bedas bagerier och mjölkbutiker hade funnits i Uppsala i gamla telefonkataloger. I samlingar med gamla Uppsalafotografier fann vi bilder från några av dem. Inför presentationen gick vi en stadsvandring i Uppsala och fotograferade samma miljöer igen. Vi hittade till och med en passagerarlista och en bild på ett fartyg från en resa till USA som Beda gjorde 1936.

Forskningen presenterades sedan i en monter. Vid presentationen besöktes vi av Bedas syskonbarn barn även gav oss bilder från familjens eget fotoalbum.

HELENA ÅKERLIND

Dis-Filbyter

c/o Rolf Eriksson, Barrskogsv. 28,
59059 Vikingstad,
013-81283, ordf_filbyter@dis.se
Hemsida: www.dis-filbyter.se
Ordf: Rolf Eriksson

Dis-Väst

c/o Jan-Åke Thorsell, Björkedals-
gatan 7, 426 68 Västra Frölunda,
031-291155, ordf_vast@dis.se
Hemsida: www.dis-vast.se
Ordf: Jan-Åke Thorsell

Dis-Småland

c/o Timander, Landshövdingeg. 10,
39231 Kalmar
ordf_smaland@dis.se
Hemsida: www.dis-smaland.se
Ordf: Rainer Timander

Dis-Syd

Porfyrvägen 20,
22421 Lund,
ordf_syd@dis.se
Hemsida: www.dis-syd.se
Ordf: Jan Nilsson

Nu läggs vårt tredje verksamhetsår till handlingarna. Vi har jobbat med utbildning, träffar och föreläsningar, företrädesvis i Östergötland men också vid olika tillfällen i Södermanland.

Aktiviteten i Norrköping har varit mycket stor och Tor-Leif och Leif förtjänar en eloge för sitt engagemang på Bäckgatan.

Medlemsantalet har ökat med 152 personer eller 30 %. Vi fortsätter mot målet 1000 medlemmar och räknar med att nå detta om 3 år.

Forskarstugan har bemannats med stugvärdar från en pool och det har varit ganska lätt att få medlemmar att ställa upp. Det är en så rolig syssla att man, när man är där första gången, går och tittar på listan och skriver upp sig för nästa lediga pass.

Det är en grannliga uppgift att se till säkerheten i stugan och avlasta personalen på expeditionen så att de kan sköta sina sysslor utan att bli störda av besökare. Ett jättetack till alla er som ställer upp.

Ändock har vi för få funktionärer. Vi måste ut i bygderna och söker därför kontaktmän som kan arrangera träffar både för rekrytering och inte minst utbildning i registreringen av vårt material.

En man sa en gång till mig att vill du lära dig DISGEN så håll kurser om programmet. Några fler utbildare skulle sitta fint, vi håller med ett nytt material som tagits fram av DIS-Bergslagen. Hör av dig om du är nyfiken.

Fjärde verksamhetsåret ser ut att bli lika framgångsrikt som det tredje.

ROLF ERIKSSON

Höstmötet hölls i Herrljunga den 7 november med en visning av Fåglaviks glasbruksmuseum som en av punkterna.

Lokalen på Götaforsliden 13 i Mölndals kvarnby övre har nu öppettid för släktforskning på tisdagar mellan klockan 10 och 20, och det har varit gott om besökare (föranmälan krävs, tel 0768-526165).

I samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan har ett flertal kurser hållits om släktforskning samt grundkurs i DISGEN 8.2.

Under senvintern har det varit ett par temakvällar i lokalen på Götaforsliden, med information om släktforskning i Norge samt den nya versionen av DISGEN 8.2. Senare i vår kommer det att vara två temakvällar, dels med Charlotte Börjesson den 8 april där det kommer att handla om orter och källor i DISGEN 8.2, dels med föreningen Släktdata den 20 maj som kommer att informera om föreningens verksamhet.

Det har också varit aktiviteter på lokala bibliotek runt omkring i regionen med till exempel introduktion till släktforskning.

Dis-Väst medverkar den 20-21 mars på Stadsbiblioteket i Göteborg under Släktforskningens dagar.

28/3 Vårmöte och tillika årsmöte kommer att hållas i Kvarnbysskolan, Mölndal.

29/5 Resa till Käsö, i Göteborgs södra skärgård.

12/9 I Stenungsund hålls höstens första möte.

Dis-Väst medverkar på Bokmässan i slutet av september.

Verksamhetsområdet för Dis-Småland är Jönköpings, Kronobergs, och Kalmar län. Antalet medlemmar är drygt 1000.

Vi ska verka för användning av dator och IT-teknik i släktforskningen och sprida kunskap härom inom verksamhetsområdet.

För ytterligare upplysningar, kontakta någon i styrelsen.

Lördagen den 6 mars höll Dis-Småland sitt årsmöte för 2010. Årsmötet hölls i i Ädelsfors Folkhögskola, Holsbybrunn.

Rainer Timander valdes till ordförande för 2010.

Under årsmötet höll Owe Wennerholm ett föredrag om vem Bockstensmannen var.

Från vänster: Egon Burman, Rainer Timander, Joachim Schönström (Rooted in Sweden) och Jonny Holm (Dis-Väst).

Årsmöte

Dis-Syd kallar sina medlemmar till årsmöte söndagen den 18 april kl. 13. Mötet äger denna gång rum i Staffanstorp, där föreningens ordförande har säte och säng, i S:t Staffans församlingssgård. Lokalen heter Publiken.

Det blir sedvanliga årsmötesförhandlingar med redovisning av hur år 2009 förflutit, och val av funktionärer för kommande verksamhetsår. Årsmöteshandlingarna och valberedningens förslag finns tillgängliga via föreningens hemsida, www.dis-syd.se, omkring två veckor före mötet.

Årets föredragshållare heter Charlotte S. H. Jensen och kommer från Köpenhamn. Hennes föredrag kommer att handla om dansk släktforskning. Charlotte är folklorist och mag. art och har varit anställd vid Landsarkivet för Själland och jobbat som arkivarie på Statens Arkiv. Nu är hon webbredaktör vid Nationalmuseet i Köpenhamn.

Välkomna till årsmötet för att påverka föreningens kommande verksamhet eller bara umgås en stund med likasinnade. Som vanligt serveras kaffe, te och smörgåsar till en billig penning.

MATS J LARSSON

Avsändare:
Föreningen DIS,
Gamla Linköping, 582 46 LINKÖPING

POSTTIDNING **B**

*Varför bli medlem i
Föreningen DIS?*

DISBYT

Få tillgång till vår släktdatabas med över 21 miljoner poster.

DISGEN

Köp Sveriges mest spridda släktprogram och få gratis support.

DISKULOGEN

Få en tidning 4 gånger per år med det senaste inom området datorhjälp och släktforskning.

FORSKARSTUGAN

Få tillträde till forskarstugan i Linköping där du kan testa CD-skivor, abonnemang och läsa släktforskartidningar.

REGIONFÖRENINGAR

Få tillgång till regional verksamhet med kurser, möten och extra medlemsservice runt om i landet.

I stugan kan du forska i mer än hundra CD-skivor. Du kan också forska med hjälp av ett antal abonnemang på internet som t.ex. folkräkningar i USA och Sverige, skannade kyrkböcker i Sverige och lokala databaser för Östergötland och Linköping.

www.dis.se

Gamla Linköping, Hovslagaregatan 3
013-149043
måndag-fredag kl 9-12 och 13-16